

T.C.

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

SANAT VE TASARIM ANABİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN MÜZİK EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Onur TULGAY

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Demet AYDINLI GÜRLER

Çankırı - 2021

T.C.

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

SANAT VE TASARIM ANABİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN MÜZİK EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Onur TULGAY

ORCID: 0000-0002-8548-0052

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Demet AYDINLI GÜRLER

Çankırı – 2021

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ i
ÖZET vii
ABSTRACT viii
TABLO LİSTESİ ix
ŞEKİL LİSTESİ x
1. GİRİŞ 1
1.1.Eğitim 1
1.2.Uzaktan Eğitim 2
1.2.1.Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları 3
1.2.2.Uzaktan Eğitim Yönteminin Sınırlılıkları 4
1.2.3.Uzaktan Eğitimin Geleneksel Eğitimle Karşılaştırılması 5
1.3.Problem Durumu 5
1.4.Araştırmanın Önemi 9
1.5.Varsayımlar 9
1.6.Sınırlılıklar 9
1.7.Tanımlar 9
2.YÖNTEM 11
2.1.Araştırmanın Modeli 11
2.2.Çalışma Grubu 11
2.3.Verilerin Toplanması 13
2.4.Verilerin Analizi 14
3. BULGULAR VE YORUM 17
3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 17
3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 33
3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 39
4. SONUÇ 51
4.1.Tartışma ve Sonuç 51
4.2. Öneriler 54
5. KAYNAKÇA VE EKLER 56
5.1.Kaynakça 56
5.2.2.İzinler 64

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım *Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Müzik Eğitimi Hakkındaki Görüşleri* adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlâk ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

…./…./2021

İmza

Onur TULGAY

TEZ KABUL VE ONAY

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

[Onur Tulgay] tarafından hazırlanan *[Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Müzik Eğitimi Hakkındaki Görüşleri]* başlıklı bu çalışma, *[17.06.2021]* tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda *[oy birliğiyle]* başarılı bulunarak jürimiz tarafından *[Sanat ve Tasarım]* Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Demet AYDINLI GÜRLER İmza: ……..

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem Eda ANGI İmza: ……..

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Özge KILIÇ İmza: ……..

ONAY

Bu Tez, Çankırı Karatekin Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Yönetim Kurulunun ...../..../ 2021 tarih ve ..... sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Muhammed Emin SOYDAŞ

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu araştırmada manevi olarak desteklerini esirgemeyen sevgili aileme ve kıymetli dostum İbrahim GÖKMEN'e, araştırmaya gönüllü olarak katılan müzik öğretmenlerine, önemli yorum ve değerlendirmeleri ile katkıda bulunan jüri üyelerim Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem Eda ANGI ve Dr. Öğr. Üyesi Özge KILIÇ hocalarıma, tez çalışmamın en başından en sonuna kadar tüm aşamalarında beni destekleyen, sabır gösteren, her zaman çalışmaya teşvik eden, çok önemli katkıları ve yardımlarıyla daima yanımda olan değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Demet AYDINLI GÜRLER'e içtenlikle teşekkür ederim.

…./…./ 2021

Onur TULGAY

ÖZET

Bu çalışmada Çankırı'da görev yapan müzik öğretmenlerinin uzaktan müzik dersi hakkındaki görüşlerini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Araştırmada uzaktan eğitim yöntemi ile yapılan müzik dersinde öğretmenlerin bu süreçte yaşadıkları incelenmiş, karşılaşılan olumlu ve olumsuz durumlar ortaya konmuştur.

Araştırma nitel araştırma yöntemiyle yapılmıştır. Çalışmaya Çankırı ilinde bulunan 23 müzik öğretmeni gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcılara uzaktan çevrim içi platformda yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Görüşme formunda müzik öğretmenlerinin uzaktan müzik eğitimi ile ilgili düşüncelerini öğrenmeye yönelik sorular sorulmuş, elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda müzik öğretmenleri uzaktan müzik eğitimi ile ilgili bilgi birikimlerinin zayıf düzeyde olduğunu ve müzik derslerinin sadece teorik olarak işlenebildiğini ifade etmişlerdir. Uzaktan müzik eğitimin aile ortamı içindeki pozitif etkileri de müzik öğretmenlerinin olumlu görüşleri arasında ön plana çıkmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen verilerden yola çıkılarak bu verilere çeşitli öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Müzik Eğitimi, Müzik Dersi, Müzik Öğretmeni

ABSTRACT

In this study, it is aimed to reveal the opinions of music teachers working in Çankırı about distance music lessons. In the research, the teachers' experiences in this process in the music lesson held with the distance education method were examined and the positive and negative situations encountered were revealed.

The research was conducted with the qualitative research method. 23 music teachers in Çankırı participated in the study voluntarily. A semi-structured interview form was applied to the participants on the remote online platform. In the interview form, questions were asked to learn the thoughts of music teachers about distance music education, and the obtained data were analyzed by content analysis method. As a result of the research, music teachers stated that their knowledge about distance music education is weak and that music lessons can only be taught theoretically. The positive effects of distance music education in the family environment also come to the fore among the positive opinions of music teachers. Based on the data obtained as a result of the research, various suggestions were made to these data.

Keywords: Distance Education, Music Education, Music Lesson, Music Teacher

TABLO LİSTESİ

Tablo No: **Sayfa**

Tablo 1:Çalışma Grubunun Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı…….…….……...12
Tablo 2:Uzaktan Müzik Derslerinin Katılımcılara Katkı Sağladığı Yönündeki Düşünceleri ..21
Tablo 3:Uzaktan Müzik Dersinin Katılımcılara Katkı Sağlamadığı Yönündeki Düşünceleri ..24
Tablo 4:Katılımcıların Seminer Durumu ……27-28
Tablo 5:Katılımcıların Ders Saati ve Süresi Hakkındaki Düşünceleri ……...29-30
Tablo 6:Olumlu Görüş Oluşturan Etkenler …….……37-38
Tablo 7:Olumsuz Görüş Oluşturan Etkenler ……..…….48-49

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil No: **Sayfa**

Şekil 1: Eğitim Türleri ve Dağılışı 1
Şekil 2: Katılımcıların Eğitim Durumları ……...12
Şekil 3: Katılımcıların Çalıştıkları Okul Türlerine Göre Dağılımı ……..…13

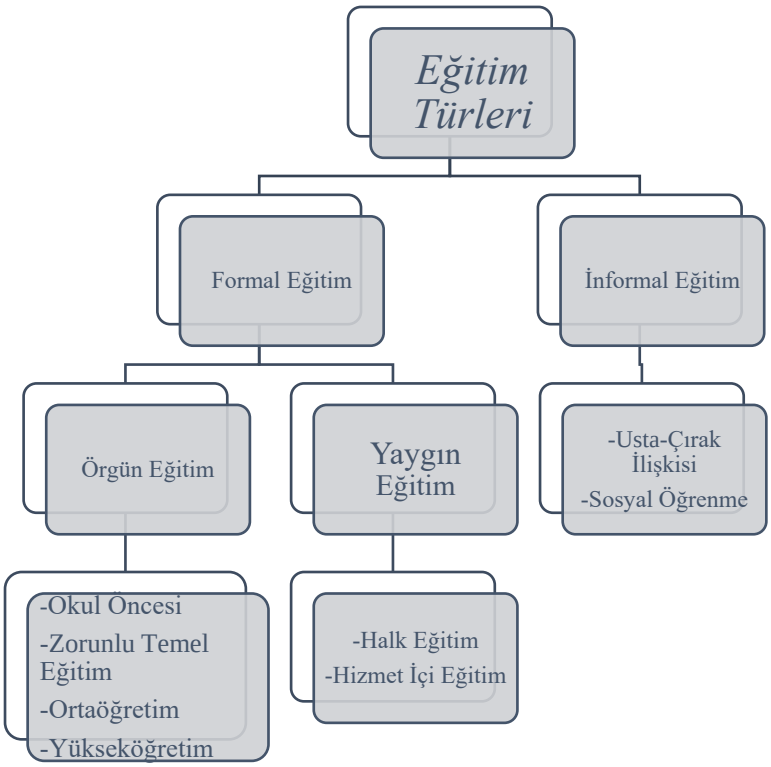
1. GİRİŞ

1.1.Eğitim

İnsanlar yaşamları boyunca bir şeyler öğrenmektedir. Eğitim, hayatımızın her aşamasında bulunmaktadır (Güleç, Çelik ve Demirhan, 2012). Eğitim ile ilgili birçok tanımlama olduğu bilinmektedir. Bu tanımlardan bazıları şöyledir; Eğitim, bireyin yaşama adaptasyon sağlaması için gereken bilgiyi, deneyimi, donanımı, birikimi, davranışı kazandırma sürecidir (Anlar, Bayoğlu, Yılmaz, Ercan, Seydan, Oğuz, Türköz, 2013). Platon (2020) ise eğitimi "Eğitim, bedene ve ruha, yetenekli olduğu mükemmelliği vermektir. Eğitim, yetileri hep birden ve uyumlu olarak geliştirmektir" olarak açıklamaktadır (Platon, 2020, s:236).

Eğitim, planlı hazırlanıp hazırlanmamasına bağlı olarak iki türe ayrılmaktadır. Formal eğitim (planlı, programlı) ve informal eğitim (plansız, programsız). Formal eğitim de kendi içerisinde iki gruba ayrılmaktadır. Bunlar; örgün ve yaygın eğitim olarak adlandırılmaktadır. Örgün eğitim aynı yaş gruplarına yapılan eğitimi kapsarken, yaygın eğitim farklı yaş gruplarını kapsamaktadır. İnformal eğitim ise kendiliğinden gelişen, bireyin gözlem ve taklit yoluyla gelişigüzel öğrenmesini kapsayan eğitim türüdür (Araz, 2014). Aşağıdaki şekilde bu dağılım daha anlaşılır biçimde görülmektedir.

Şekil 1. Eğitim Türleri ve Dağılışı

Şekil 1'de görüldüğü gibi eğitim türlerinin belirlenmesi ülkemizde 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununa göre bu şekildedir (Millî Eğitim Temel Kanunu, 1973)[1]. Bu çalışmanın konusu olan uzaktan eğitim ise yaygın eğitim kapsamında değerlendirilmektedir.

1.2.Uzaktan Eğitim

Eğitim uygulamaları şartlara ve duruma göre değişiklik gösterebilmektedir. Formal eğitimin günümüze kadar ciddi şekilde uygulandığı görülse de günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte informal eğitimlerin içerisinde daha fazla gündemde olan bir eğitim türü bulunmaktadır. Bunlardan birisi de 'Uzaktan Eğitim'dir. "Uzaktan eğitim (mektupla öğretim) 19. yy. ortalarında İngiltere, Fransa, ABD ve Almanya'da başlamış ve hızla yayılmıştır. Ülkemizde uzaktan eğitimin yükseköğretimde uygulanmasının ilk girişimi 1974 yılında gerçekleşmiştir" (Gökçe, 2008, s:11). Günümüzde uzaktan eğitim Gökçe (2008)'nin kaynağında eşzamanlı (senkronize) yani aynı anda ve asenkron (zamandan bağımsız/eş zamansız) olarak yazılmıştır. Senkron eğitimde öğrenci ve öğretmen, internete bağlı çeşitli çevrim içi bağlantılı aygıtlarla (tablet bilgisayar, telefon vb.) aynı anda eğitimin içerisindedirler. Bu tarz eğitimde öğrenci ve öğretmen sürekli iletişim halinde olduğundan soru sorma ve anında yanıt alma gibi faydalı noktaları bulunmaktadır. Asenkron eğitim ise internet ağındaki depolama birimlerini kullanan bir eğitimdir. Bu eğitim modelinde öğrenci herhangi bir zamanda internetteki depolama birimlerinde bulunan istediği ders içeriğine internet bağlantısı ile erişerek eğitim alabilmektedir. Bu modelin avantajı olarak da öğrencinin ders içeriğini dilediği kadar ve dilediği zaman tekrar ederek dinlemesi gösterilebilir. Fakat soracağı sorulara anında yanıt alamayacağı da bir dezavantaj olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uzaktan eğitimin hem öğretmen hem öğrenciler için iyi bir teknolojik altyapıya sahip olmayı gerektirmesi, bu alt yapının da edinilmesinin belli bir gelir düzeyine ihtiyaç duyulması olumsuz yanlarına eklenebilir. Tüm bunlara ek olarak geleneksel eğitim modelinden uzaktan eğitim modeline geçişte alışkanlık sağlaması açısından belirli bir sürecin geçmesi gerekebilir (Uşun, 2006).

[1] Avrupa'da Formal ve İnformal Eğitimin yanında Sargın Eğitim üçüncü bir dal olarak eklenmektedir. Bu eğitim türü bireyin kendi isteğiyle dikiş-nakış öğrenmek, enstrüman çalmayı öğrenmek vb. üretime yönelik bir eğitime gitmesini kapsamaktadır (Araz, 2014).

1.2.1.Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları

Uzaktan eğitimin geleneksel eğitim yöntemlerine göre bazı avantajları bulunmaktadır. Bu avantajları Kaya (2002) şöyle değerlendirmektedir:

- "Bireyler için farklı eğitim seçeneği sunma.
- Fırsat eşitsizliğini en aza indirme.
- Kitle eğitimini kolaylaştırma.
- Eğitim programlarında standart sağlama.
- Eğitimde maliyeti düşürme.
- Eğitimde niteliği arttırma.
- Öğrenciye serbest bir ortam sağlama.
- Öğrenciye zengin bir eğitim ortamı sunma.
- Öğrenciyi sınıf ortamında öğrenim görmeye zorlamama.
- Bireysel öğrenmeyi sağlama.
- Bağımsız öğrenme sağlama.
- Bireye öğrenme sorumluluğu kazandırma.
- İlk kaynaktan bilgi sağlama.
- Uzmanlardan daha fazla kişinin yararlanmasını sağlama.
- Başarının aynı koşullarda belirlenmesini sağlama.
- Eğitimi bir taraftan kitleselleştirebilirken diğer taraftan bireyselleştirebilme.
- Belli bir zamanda ve belli bir kapalı alanda bulunma zorunluluğunu ortadan kaldırma" (Kaya, 2002, s:29).

Buna göre uzaktan eğitimin yukarıda bahsedilen özellikleri incelendiğinde öğrencilerin öğrenme sürecinde zaman ve mekân kısıtlamasının bulunmadığı görülmektedir. Uşun (2006)'un çalışmasında uzaktan eğitimde bilgiyi hatırlama olasılığının birden fazla duyuya hitap ettiği için geleneksel eğitime göre daha fazla olduğu belirtilmektedir. Ayrıca öğrencilerin kendi eğitim sürecini kontrol etme ve yönlendirme olanağı bulunmaktadır. Bunlar uzaktan eğitimin avantajları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uzaktan eğitim yönteminin dezavantajları da vardır. Geleneksel eğitimden farklı olarak uzaktan eğitimde öğrenci etkileşimi, ekip ruhu ve birlikte iş yapabilme becerileri, bireysel farklılıkların farkındalığı azalmaktadır. Ayrıca donanımsal ve teknolojik problemler nedeniyle (bağlantı kalitesi, bilgisayar hızı vb.) öğretmen ve öğrencilerin odaklanma kabiliyetleri azalabilmektedir. Ders materyallerinin oluşturulması ve öğrenciye ulaştırılması uzaktan eğitimde problem yaratan bir diğer süreçtir. Bu durum öğrenci ve öğretmenlerin teknolojiyi iyi

tanımamalarından ve kullanamamalarından kaynaklanabilmektedir (Uşun, 2006). Ayrıca uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme yapılmasının çok zor olduğu, anında dönüt ve teşvik etmenin yeterli olmadığı, sosyalleşme düzeyinin azaldığı, bazı derslerin yapılmasında problemler yaşandığı, motivasyonun daha zor sağlandığı, teknoloji aygıtlarına bağımlılık getirdiği, fazla sayıda kişiye ders verilmesi esnasında iletişimde aksaklıklar yaşanabileceği de diğer dezavantajlar olarak açıklanabilir (Koloğlu, 2016).

1.2.2.Uzaktan Eğitim Yönteminin Sınırlılıkları

Uzaktan eğitimin avantaj sağladığı birçok durum bulunmaktadır. Dezavantajının bulunduğu noktalar nispeten daha az olsa da bu yöntemin bazı sınırlılıklar içerdiği görülmektedir. Bu sınırlılıklar; bireyler arası etkileşimde, eş zamanlı eğitim öğretim yapıldığında sürekli öğretim halinde bulunamayacağından eş zamanlı öğretimde, geleneksel eğitime göre bazı becerilerin uygulanmasında ve sadece bilişim aygıtlarının kullanılmasında kendini göstermektedir (Yurdakul, 2005). Diğer bir çalışmada Uşun (2006)'a göre uzaktan eğitimdeki sınırlılıklar şöyle belirtilmektedir:

- "Kişilerin çalışma konusunda öz disiplini olmadığında başarılı sonuçlara ulaşmak güçtür.
- Kişilerin sosyalleşme süreci engellenebilir.
- Kimi durumlarda teknik yön, belirleyici öğedir.
- İçerik yaratılması çok kapsamlı, masraflı ve zaman alıcı bir süreçtir.
- İlgili sektörün büyük kitlelere ulaşmak için bilgi ve teknoloji altyapısı olmalıdır.
- Bireylerin ilgileri yüksek olabilir; ancak kişisel gelir düzeylerinin de yeterli olması gerekir. Bu durumun aşılabilmesi için ucuz ve güvenilir erişim yollarının kamusal yollarla desteklenmesi gerekir; bu ise başlangıçta pahalı bir yatırımdır.
- Geleneksel öğrenme alışkanlıklarının değiştirilmesi zaman alıcı bir süreç olabilir" (Uşun, 2006, s:120).

1.2.3.Uzaktan Eğitimin Geleneksel Eğitimle Karşılaştırılması

Uzaktan eğitimi geleneksel eğitimden ayıran bazı temel özellikler bulunmaktadır. Bu özellikler şöyle sıralanabilir:

a) Eğitimin Amacı
b) Öğretim Yöntemi
c) Öğrenme İçeriği
d) Ölçme Değerlendirme Süreçleri
e) Eğitimin Yeri
f) Eğitimin Zamanı
g) Eğitim Alan Bireylerin Yaşı (Uşun, 2006).

Geleneksel eğitim sisteminde bazı aksaklıklar bulunmaktadır. Ülkemizde bu aksaklıklar; eğitim kurumlarına olan mesafe ve bu kurumların yetersiz kalması etrafında şekillenmektedir. Aksaklıkların nedenleri olarak fiziki şartlardaki yetersizlikler (eğitim kurumlarının yetersizliği, sınıf eksikliği, eğitmen eksikliği vb.) ve uygunsuzluklar öne çıkmaktadır. Eğitim öğretimine veya kişisel gelişimine devam etmek isteyenlerin çeşitli nedenlerle geleneksel eğitimine devam edememesi de diğer bir aksaklık olarak karşımıza çıkmaktadır (Uşun, 2006).

Uzaktan eğitim, geleneksel eğitimin bir yedeği veya bir nevi tamamlayıcısı olarak karşımıza çıkmaktadır. Uzaktan Eğitim, öğrencilerin herhangi bir okula devamı olmaksızın ve bireylerin kendi gelişimlerini ilerletmesine olanak sağlayan bir eğitim yöntemidir. Bu nedenle geleneksel eğitimin hem tamamlayıcısı hem de ilerleticisi olarak kabul edilebilir (Gül ve Arabacı, 2018).

1.3.Problem Durumu

"Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir" (Uçan, 2005a, s:31). Müzik eğitimi, alınan temel eğitim sürecinde okul öncesinden başlamak üzere tüm bireyler için gereklidir. Bu eğitim ortak bir müzik bilgisi ve anlayış tarzı kazandırmayı amaçlar. Ayrıca bu işi hobi olarak yapmak isteyen bireylere de temel anlamda yardımcı olmaktadır. Müzik eğitimi;

Temel eğitim aşamasında okula giden herkese müzik eğitimi verildiğinden ortak bir müzik bilgisi anlayışına sahip bireyler yetiştiğinden,

Standardı her okulda aynı olan ve aynı müfredata dayalı alınan bir eğitim türü olmasından,

Bireylere ileriye dönük müziğe bakış açısı kazandırdığından,

Bireylere kendi öz kültürlerini tanıyıp tanıtabilmelerini sağladığından önem arz etmektedir (Uçan, 2005b).

Günümüz müzik eğitiminde, müzik olgusunu genel olarak belirli bir görüşe sahip, sadece dinleme duyularını kullanmak yerine değil, içselleştirmeye ve bunun yanında dinlediği müzikten anlam çıkarmaya çalışan bireyler yetiştirmeye yönelik bir yaklaşım bulunmaktadır. Bu yaklaşımda, müzik eğitimi alan bireyin bu alanla ilgili her türlü beceriyi bilmesi, bu becerilerden karar verdiği yönde kendisini geliştirmesi beklenmektedir. Bu nedenle günümüz müzik eğitimi olabildiğince işlevsel ve her yönüyle çeşitli alanlara hitap edebilen bir eğitim olması gerekmektedir (Akbulut, 2006).

Müzik eğitiminde diğer derslerden biraz daha farklı olarak öğrenci ve öğretmen ders sürecinde birlikte etkileşim içerisindedirler. Öğrencilerin müzik dersinde biraz daha aktif olmaları gerekmektedir. Dersin etkili ve verimli olması açısından bu önemlidir fakat beklenmedik bir şekilde karşı karşıya kaldığımız pandemi süreci hayatın her alanını etkilediği gibi müzik eğitimini de etkilemiştir. Covid-19 Pandemi sürecinde uzaktan eğitim önem kazanmış ve Türkiye'de yoğun bir şekilde uygulanmaya başlanmıştır. Bu süreçte formal eğitim büyük ölçüde uzaktan eğitim olarak yürütülmüştür.

Pandemi süreci öncesi ve sonrasında Tecimer (2006), Canbay ve Nacakcı (2011), Sağer, Eden ve Şallıel (2014), Can ve Yungul (2017), Yungul (2018), Akyürek'in (2020) çalışmaları uzaktan eğitim sürecinin müzik eğitimi/çalgı eğitimine etkilerini ortaya koymaktadır. Söz konusu çalışmalar üniversite düzeyinde olup öğrenci görüşleri alınmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde Millî Eğitim Bakanlığı (MEB)'na bağlı kurumlarda çalışan müzik öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi açısından böyle bir çalışmanın gerekli olduğu anlaşılmaktadır.

Tecimer (2006) tarafından yapılmış olan çalışma internet ve yaşam boyu müzik eğitimi hakkındadır. Araştırmacı çalışmasında, yaşam boyu eğitim kavramının, uzaktan eğitim ile farklı bir boyuta taşındığını ve bu durumun teknolojinin hızla gelişmesinden kaynaklandığını ifade etmiştir. Çalışmada ayrıca internet ile uzaktan eğitimin müzik öğretiminde farklı çalışmalara

fayda sağlayacağı belirtilmekte, müzik alanı öğrencilerinin eşzamanlı uzaktan müzik eğitimi ile ne ölçüde yararlanacağına ve çeşitli çevrim içi bağlantı seçeneklerine de yer verilmiştir.

Canbay ve Nacakcı (2011) tarafından yapılan çalışmada mektupla keman öğretimi ele alınmıştır. Bu araştırma, mektupla keman öğretimi yapılması için ayarlanan içeriği tahlil etmeyi ve değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma sırasında yazılan mektuplar ayrıntılı olarak incelendiğinde Mektupla Keman Öğretimi dönemine göre ilk ve tek örnek çalışma olma özelliği taşımaktadır.

Sağer, Eden ve Şallıel (2014) tarafından yapılan çalışma müzik eğitiminde uzaktan eğitim ve orkestra uygulamaları ile ilgilidir. Araştırmanın çalışma grubu Malatya İnönü Üniversitesi öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmada üniversitenin müzik eğitimi bölümündeki yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile öğretim üyelerinden oluşmuş 15 kişilik bir orkestra, provalarını bir arada yaparken orkestra şefleri provaya uzaktan eşzamanlı bağlantı yoluyla katılmaktadır. Çift yönlü etkileşimli bilgisayar modelinin kullanıldığı bu araştırmada, orkestra üyelerine çalışma esnasındaki görüşleri hakkında 10 soruluk mini anket uygulanmıştır. Sonuç olarak uzaktan orkestra yönetimi ile yapılan provaların, orkestra üyelerince %90 düzeyinde verimli olduğu belirtilmektedir.

Can ve Yungul (2017) tarafından yapılmış olan çalışma, çalgı eğitimi alan yüksek lisans öğrencilerinin uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri hakkındadır. Çalışmaya 10 müzik eğitim kurumundan öğrenciler katılmış ve çalışmada verilerin toplanması için 5'li likert tipi anket kullanılmıştır. Çalışma sonucunda müzik eğitiminde uzaktan eğitim yöntemiyle ders yapılabileceği kanısına varılmıştır.

Yungul (2018) tarafından yapılan araştırma müzik eğitiminde web tabanlı uzaktan eğitim ile ilgilidir. Bu araştırmada, söz konusu yöntemin kullanılmasıyla oluşan verilerin ışığında ortaya çıkan fikirlerin ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırmada alan taraması yapılmış ve elde edilen bilgiler değerlendirilmiştir. Araştırmaya göre müzik eğitiminde yapılan uzaktan eğitim yönteminin çalgı eğitimi üzerinde olumlu ve etkili olduğu sonucu elde edilmiştir.

Akyürek (2020) tarafından yapılan çalışma Covid-19 pandemisinden dolayı zorunlu gerçekleştirilen uzaktan eğitimde öğretim elemanlarının süreç ile ilgili görüşlerini almayı amaçlamaktadır. Eş zamanlı üçgenleme deseni kullanılan araştırmada katılımcılara yarı yapılandırılmış görüşme formu yöntemi uygulanmıştır. 46 öğretim elemanının görüşünün

alındığı çalışmada katılımcıların uzaktan müzik eğitimi ile ilgili bilgi ve deneyim sahibi olmadıkları, ön hazırlıklarının bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada çevrim içi görüşme platformlarında ders esnasında senkronizasyon problemi nedeniyle bağlantı kurmada aksamaların olduğu, öğrencilerin ilgisiz davranarak motivasyon eksikliği yaşandığı ve öğrenciler tarafından geri bildirimlerin yeterli düzeyde gerçekleşmediği ifade edilmiştir.

Balaman ve Tiryaki (2021) tarafından yapılan araştırma Covid-19 nedeniyle zorunlu yürütülen uzaktan eğitim hakkındaki öğretmenlerin görüşleriyle ilgilidir. Görüşme formu tekniği kullanılan çalışmada uzaktan eğitimin öğretmen-öğrenci üzerindeki etkileri, Zoom, Eba ve Eba TV platformları hakkında çeşitli branşlardan oluşan 12 öğretmenin görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre uzaktan eğitim yönteminin eğitim ihtiyacını karşılamadığı, öğrencilerin uzaktan eğitim sebebiyle asosyal bireyler haline geldiği, öğrencilerde psikolojik olumsuz etkiler meydana getirdiği ifade edilmektedir. Bunların yanında fırsat eşitsizliğini ön plana çıkardığı, Zoom ve Eba'nın beklentileri karşılayamadığı ayrıca birçok problemi barındırdığı diğer sonuçlar olarak belirtilmektedir.

Bu bilgiler ışığında bu araştırmanın amacı, Çankırı ilinde Millî Eğitim Bakanlığı (MEB)'na bağlı resmî ve özel okullarda müzik dersi veren müzik öğretmenlerinin uzaktan müzik dersi yapma süreçleri hakkında görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

1. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin kendi kişisel gelişimleri ve hazırbulunuşluklarına ilişkin düşünceleri nelerdir? Uzaktan eğitim sürecinde,

1.1. Müzik dersi işlemenin kendilerine olumlu katkıları olduğunu düşünen öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

1.2. Müzik dersi işlemenin kendilerine olumsuz etkileri olduğunu düşünen öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

1.3. Müzik öğretmenlerinin ders/kurs/seminer vb. etkinliklere katılıp katılmama durumuna ilişkin görüşleri nelerdir?

1.4. Müzik öğretmenlerinin haftalık müzik dersi saatlerini yeterli bulup bulmama durumuna ilişkin görüşleri nelerdir?

2. Uzaktan eğitimin müzik derslerine olumlu katkılarına dair müzik öğretmenlerinin düşünceleri nelerdir?

3. Uzaktan eğitimin müzik derslerindeki olumsuz etkilerine dair müzik öğretmenlerinin düşünceleri nelerdir?

1.4.Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada, müzik öğretmenlerinin uzaktan müzik dersi hakkındaki görüşleri doğrultusunda, derslerin süreç içindeki olumlu ve olumsuz yönlerinin ele alınması ve etkililiğinin ortaya çıkarılması hedeflenmektedir. Araştırma, müzik öğretmenlerinden edinilecek bilgilerin literatüre kaynaklık etmesi ile ileride yapılacak araştırmalara ışık tutması, öğretmenlerin yaşadığı sıkıntı ve sorunlara dair çözüm önerilerinin getirilmesi açısından önem arz etmektedir.

1.5.Varsayımlar

Görüşmeye katılan öğretmenlerin sorulara samimiyetle cevap verdiği ve görüşlerinin gerçeği yansıttığı,

Araştırmada seçilen yöntemin problem çözümüne uygun olduğu,

Bu araştırmada kullanılan veri toplama yöntemlerinin geçerli ve güvenilir olduğu,

Araştırma kapsamında toplanan verilerin gerçeği yansıttığı varsayılmıştır.

1.6.Sınırlılıklar

Bu araştırma;

Çankırı ili sınırları içerisinde, MEB'e bağlı okullarda araştırma sürecinde aktif görev yapan müzik öğretmenleriyle,

Sadece uzaktan müzik dersi yöntemiyle eğitim yapan müzik öğretmenleri ile,

Görüşmeye katılan 23 müzik öğretmeni ile,

Bu araştırma için ayrılan kaynak, zaman ve imkân ile sınırlıdır.

1.7.Tanımlar

Eba: MEB'in internetten çevrim içi eğitim öğretim yapmak için kullandığı Eğitim Bilişim Ağı platformunu ifade etmektedir (Coşkunserçe ve İşçitürk, 2019).

Zoom: Uzaktan müzik dersi yapılabilen, çevrim içi görüşme platformunu ifade etmektedir (https://support.zoom.us/hc/en-us).

Microsoft Teams: Uzaktan müzik dersi yapmada kullanılabilen, çevrim içi sohbet, toplantı, arama ve paylaşım yapma platformu (https://www.microsoft.com/tr-tr/microsoft-365/mic rosoft-teams/group-chat-software).

WhatsApp: Dünya çapında birçok insanın kullandığı, sms[2] alternatifi olan, internete bağlı akıllı cep telefonları tarafından kullanılabilen bir akıllı uygulama. Uygulama içerisinde yazılı ve sesli mesaj, video, fotoğraf, belge gönderimi gibi birçok seçeneğin yanı sıra sesli arama ve görüntülü konuşma da yapılabilmektedir (https://www.whatsapp.com/about/).

[2] Sms (Short Message Service), Türkçe çevirisiyle Kısa Mesaj Servisi olarak adlandırılmaktadır. Cep veya akıllı telefonlarda 160 karaktere kadar yazılan metnin diğer bir cep veya akıllı telefona iletilmesini sağlayan hizmettir. Düşük maliyetli ve hızlı iletişimi sağlar. (Muştu ve Çavuş, 2012)

2.YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitim yöntemiyle müzik dersi işlemelerine ilişkin görüşleri ele alınmış ve değerlendirilmiş, öğretmenlerin mevcut fikirleri olduğu gibi yansıtılmaya çalışılmıştır. Uzaktan müzik eğitimi ile ilgili görüşlerin ortaya konularak olguların tanımlanmasının amaçlandığı bu çalışma nitel araştırma yöntemi ile yapılmış olup olgubilim deseni kullanılmıştır.

"Nitel araştırma yöntemi, yorumlamacı (hermeneutik) ve post modern bilim felsefelerini temele alır." Yapılan araştırmalar ne kadar bilimsel çerçeve içerisinde olursa araştırmanın neticesi bir o kadar doğru sonuçlar vermektedir (Sönmez ve Alacapınar, 2019, s:72-73).

Olgubilimsel araştırma, tüm katılımcıların bir olgu için yaşadıkları deneyimlerin tanımlanmaya çalışılması üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu doğrultuda olgubilim, yaşantıların yazınsal dile çevrilmesinde ve bu yaşantı deneyimlerinin iyi tanımlanmasına, bu deneyimlerin anlamlandırılmasına imkân sağlar. Olgubilim yönteminde amaç yapılandırılmamış ya da yarı-yapılandırılmış görüşme teknikleri kullanılarak araştırılan olgu, katılımcıların deneyimleri ile açıklanmaya çalışılır (Kocabıyık, 2016). Bu nedenle, çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Görüşme formu yaklaşımı, bir konu hakkında farklı kişilerden aynı türde bilgileri almak amacıyla hazırlanmaktadır. Görüşmeyi yapan kişi, belirlediği konu ile ilgili önceden soruları hazırlar ve bunu katılımcılara uygular. Bu yaklaşımda sorulara bağlı olarak görüşme yapılabileceği gibi soru sırasında ve tarzında değişikliğe gidilebilir veya ek sorular sorulabilir. Görüşme formu, görüşmenin yapılacağı alan ile ilgili tüm boyutları ortaya çıkarmak üzerine yoğunlaşmaktadır. Farklı bireylerden sistemli ve karşılaştırılabilir bilgilerin ortaya çıkarılmasını sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

2.2.Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Çankırı ilinde görev yapan 23 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örneklemesi yöntemi tercih edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Amaçlı örnekleme, zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine anlamlandırılmasına imkân veren örnekleme yaklaşımıdır (Patton, 2018). Kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi seçilmesinin nedeni, erişilmesi nispeten mesafece yakın

örneklem üzerinde çalışmanın daha kolay olmasının yanı sıra araştırmanın hızlı ve çabuk ilerletilebilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırmanın sadece Çankırı ilinde yapılması nedeniyle örneklem seçiminin çalışmanın seyri açısından en uygun yöntem olduğu düşünülmektedir.

Çalışma grubuna ait demografik bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1.

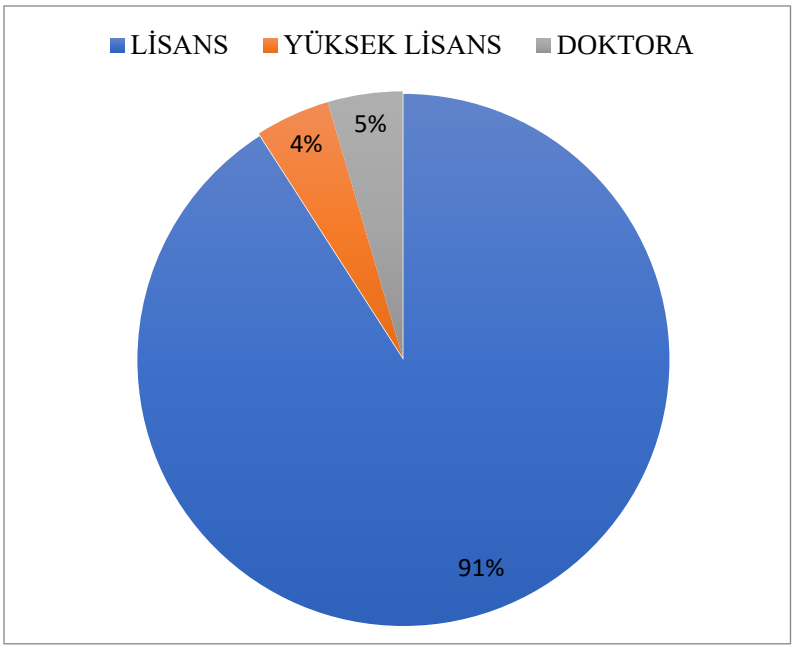
Çalışma Grubunun Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	*Sayı*
Kadın	16
Erkek	7
Toplam	*23*

Mesleki Kıdem	*Sayı*
1-4 Yıl Arası	6
5-8 Yıl Arası	10
9 ve Üzeri	7
Toplam	*23*

Tablo 1. incelendiğinde çalışmaya katılan 23 kişiden 16'sının kadın, 7'sinin erkek olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamındaki müzik öğretmenlerinin 10'u 5-8 yıl arası, 7'si 9 ve üzeri, 6'sı ise 1-4 yıl arası mesleki kıdeme sahiptir.

Katılımcıların eğitim durumları aşağıdaki Şekil 2'de gösterilmiştir.

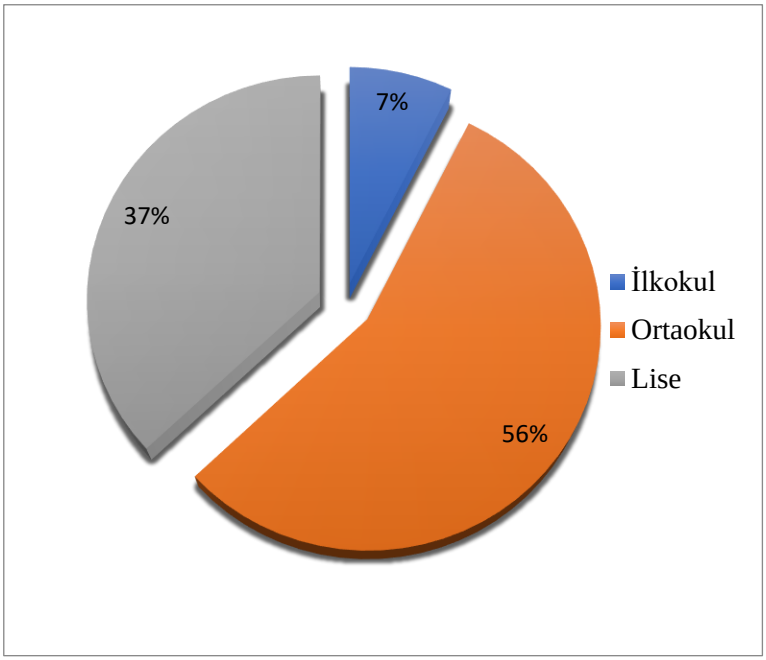

Şekil 2. Katılımcıların Eğitim Durumları

Şekil 2. incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunu lisans mezunu öğretmenler oluşturmaktadır. Yüksek lisans ve doktora mezunu katılımcıların ise çok az olduğu görülmektedir.

Katılımcıların çalıştığı okul türleri aşağıda Şekil 3'te gösterilmiştir.

Şekil 3. Katılımcıların Çalıştıkları Okul Türlerine Göre Dağılımı

Şekil 3'te katılımcıların büyük çoğunluğunun ortaokul düzeyinde öğretmenlik yaptığı, bunu lise düzeyinde öğretmenlik yapanların takip ettiği görülmektedir. İlkokul seviyesinde öğretmenlik yapan katılımcıların ise çok az sayıda olduğu fark edilmiştir.

2.3.Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde; araştırmacı, araştırmanın yapılacağı alan ve konu ile alakalı daha öncesinde hazırlanan sorularla görüşmeyi yapar. Görüşme yönteminin uygulanması esnasında soruları sırayla sorma ya da soruların sırası ve soruların sorulma tarzında değişikliğe gidilebileceği gibi konu dışına çıkmamak kaydıyla araştırmacı yeni sorular ekleyebilmekte ya da çıkarabilmektedir (Türnüklü, 2000).

Araştırma sorularının hazırlanması amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu için madde havuzu oluşturulmuştur. Hazırlanan görüşme formunun yapı geçerliliği için bir ölçme

değerlendirme uzmanından, kapsam geçerliliği için dört alan uzmanından, Türkçe dil bilgisi ve cümle yapısı için bir Türk Dili uzmanından görüşler alınmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda düzenlenen görüşme formu pilot olarak üç müzik öğretmenine uygulanmıştır. Yapılan pilot uygulama sonrasında ideal görüşme süresi 20 dakika olarak belirlenmiştir. Ayrıca pilot uygulamaya katılan öğretmenler tarafından yanlış anlaşılan ya da anlaşılmayan sorular saptanmıştır. Alan uzmanlarından ve yapılan pilot uygulamadan sonra müzik öğretmenlerinden alınan dönütler değerlendirilerek görüşme sorularına yönelik ilgili düzenlemeler ve bazı terimlerin kullanımında değişiklikler yapılmış, anlamlı olmayan ifadeler görüşme formundan çıkarılmıştır. Elde edilen görüşler doğrultusunda 14 soruluk görüşme formu ortaya çıkmış ve formun son şekli verilmiştir.

Elde edilen bilgiler ışığında veri toplama aracı katılımcılara uygulanmıştır. Görüşme esnasından önce çalışma grubunu oluşturan müzik öğretmenlerine bilgilendirme yapılmıştır. Görüşmelerde katılımcıların onayları sonrası ses ve görüntü kaydı alınmış, görüşme formundaki sorulara içtenlikle cevap vermeleri istenmiştir. Yapılan görüşmeler sonucu elde edilen kayıtlar dikte edilmiş ve yazılı metne dönüştürülmüştür. En az 12, en fazla 36 dakika, ortalama 19 dakika süren görüşmeler çevrim içi görüşme platformları üzerinden gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler bizzat araştırmacı tarafından yapılmıştır.

2.4.Verilerin Analizi

Bu araştırmaya ilişkin veriler Ocak-Mart 2021 tarihleri arasında çalışma grubunu oluşturan müzik öğretmenlerinin kendi istedikleri zaman, mekân ve saatte birebir gerçekleştirilen görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Görüşmelerde katılımcıların onayı kayıt esnasında sözlü olarak alınmıştır. Verilerin analizinde Betimsel Analiz ve İçerik Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda alınan ses ve görüntü kayıtları ayrıntılı incelenmiş ve elde edilen verilerin çözümlemesi yapılmıştır.

Betimsel Analiz Yöntemine göre elde edilen bulgular daha önceden belirlenmiş problem sorularına göre özetlenir ve yorumlanır. Bu tür analizde temel amaç ortaya çıkan verileri bilimsel olarak düzenleyerek ve yorumlayarak okuyucuya sunmaktır. Bu nedenle veriler önce sistemli bir biçimde açık olarak betimlenir, daha sonra açıklama ve yorumlama yapılır. Bunlar yapılırken de neden-sonuç kapsamında incelenir ve nihai sonuçlara ulaşılır.

Betimsel Analiz Yöntemi Aşamaları;

1. “Betimsel Analiz İçin Çerçeve Oluşturmak

2. Tematik Çerçeveye Göre Verilerin İşlenmesi
3. Bulguların tanımlanması
4. Bulguların Yorumlanması" (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s:139)

İçerik Analizi Yöntemi, görsel ve sözlü veriler gibi çeşitli verilerin içeriğini analiz etmek için kullanılan bir yöntemdir. Olayların veya olguların, onları daha iyi analiz etmek ve yorumlamak için tanımlanmış kategorilere indirgenmesini sağlamaktadır. Bu analiz yöntemi sosyal bilimler alanında sıkça kullanılmaktadır (Harwood & Garry 2003).

İçerik analizi, bir metinden özetlenerek ulaşılan kodlama sözcükler ve daha küçük söz gruplarının içerik ile kategorileştirilerek sunulduğu sistemli bir tekniktir. Bu teknikte metin üzerinde objektif ve kurala dayalı bazı çıkarımlar yapılarak metnin belirli özellikleri ön plana getirilmektedir. Daha detaylandırmak gerekirse; İçerik analizi yöntemi bir veya daha çok metinden oluşmuş söz grupları içerisinde öne çıkan belli başlı kelimelerin birbiri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmakta, anlam bütünlüğü oluşturmakta ve analiz ederek bu metindeki ana temaya yönelik çıkarım yapılmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Şirin ve Demirel, 2019).

İçerik analizi sadece yazınsal metin çözümlemelerinde başvurulan bir teknik değildir. Görsel, video, TV programı, tartışma, görüşme gibi birçok alanda elde edilen verilerin analizinde de kullanılmaktadır. Bu yöntemde henüz işlenmemiş veriler yönetilebilir ufak parçalara ayrılır ve analizi gerçekleştirilir. (Stemler, 2001)

Müzik öğretmenlerinden elde edilen veriler öncelikle yazılı metin haline dönüştürülmüştür. Toplanan veriler detaylı olarak birkaç kez okunmuş ve araştırmayı analiz etmeye yönelik kodlar ortaya çıkarılmıştır. Bu kodlar neticesinde ilk olarak alt temalar belirlenmiş, ardından ana temalar oluşturulmuştur. Tüm bu aşamalardan sonra araştırmanın betimsel ve içerik analizi yapılmıştır.

Görüşme sonrasında cevaplar hem araştırmacı hem de danışman öğretim üyesi tarafından ayrı ayrı kontrol edilmiştir. Elde edilen veriler sonucunda görüş birliği ve görüş ayrılığı oluşturan konular tartışılmış ve gerekli düzenlemeler yapılarak ortak ve alt temalar belirlenmiştir. Araştırmanın güvenirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) geliştirdiği güvenirlik formülü kullanılmıştır. Bu formül şöyledir; "Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) x 100"

Görüş birliği ve görüş ayrılığı oluşturan konular belirlendikten sonra yapılan hesaplamalar sonucu araştırmanın güvenirliği %93 olarak hesaplanmıştır. Miles ve

Huberman'ın yöntemine göre sonucun %70'in üzerinde çıkması söz konusu araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles and Huberman, 1994, s:563). Bu hesaplamaya göre araştırma güvenilir olarak kabul edilmiştir.

3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmada tüm bulgular katılımcılarla yapılan yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla elde edilmiştir. Yapılan görüşmelerde katılımcı isimlerinin ve kişisel bilgi gizliliğinin korunmasına özen gösterilmiştir. Bu amaçla müzik öğretmenlerinin isimleri kodlanarak Ö1, Ö2 şeklinde belirtilmiştir. Tüm görüşmeler toplam 417 dakika sürmüştür.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada çalışma grubunu oluşturan müzik öğretmenlerine bu alt probleme cevap oluşturması amacıyla "Uzaktan müzik dersi işlemenin size katkı sağlayıp sağlamadığı hakkında fikirleriniz nelerdir? Sağlıyorsa nasıl? Sağlamıyorsa nasıl?" sorusu yöneltilmiş ve cevap vermeleri istenmiştir.

Uzaktan müzik dersleri ile ilgili alınan cevaplar doğrultusunda 14 müzik öğretmeninin derslerin işleme sürecine katkı sağladığı, 1 müzik öğretmeni kendisini yaratıcılığa sevk ettiği, 1 müzik öğretmeni öğrenci ile iletişimde kalma dışında hiçbir katkısı olmadığı, 1 müzik öğretmeni hiç ders işlememektense uzaktan da olsa ders işlemenin faydalı olduğu, diğer katılımcılar ise hiçbir katkı sağlamadığı yönünde bilgi vermiştir.

Bu soruya ilişkin 2 ana tema ortaya çıkmıştır:

Alınan cevaplar neticesinde "Katkı Sağlıyor ve Katkı Sağlamıyor" olarak iki ana tema ve buna bağlı alt temalar belirlenmiştir.

3.1.1. Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Dersi İşlemenin Kendilerine Olumlu Katkıları Olduğunu Düşünen Öğretmenlerin Görüşleri

Aşağıda öğretmenlerin ifadelerine yer verilmiştir.

Uzaktan eğitimin müzik dersine olumlu katkı sağladığını düşünen katılımcılardan Ö2 *"Farklı platform üzerinde ders işlediğimiz için hocam ister istemez kendini geliştirmek zorunda kalıyorsun. Hani bunun için farklı bir materyal hazırlamak zorunda kalıyorsun. Değişik slaytlar sunumlar. Değişik yöntemler arayışı içerisine giriyoruz. Bu da ister istemez geliştiriyor bu konuda."* şeklinde ifade etmiş, uzaktan müzik derslerinin yaratıcılık konusu dışında herhangi bir katkısı olmadığını belirtmiştir.

Ö3 *"Bilişim araçlarını daha güzel kullanmayı öğrendik. Benim için bana sağladığı katkı bu. En azından yani bilgisayar ortamında yapılabilecek farklı faaliyetleri de öğrenmiş olduk. Bunun dışında farklı bir faydası da olmadı."* şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Ö4 öğrenci ile etkileşimli ders işleme yolları bulduğunu ve teknolojiyi daha iyi öğrendiğini ifade etmiştir.

Ö5 "*Yani bir kere teknolojiyi kullanmayı biraz daha öğrendik işte Zoom programı mesela biz programıyla uzaktan eğitimde karşılaştık hocam öyle söyleyeyim. Yani öğrenciler için de mesela o iyi oldu. Yani çeşitli programlar öğrendik. Biraz daha böyle teknoloji ile iç içe olduk diyebilirim hocam. Bize sağladığı katkı bu oldu."* şeklinde görüşünü ifade etmiş ve ayrıca hiç ders yapmamaktansa uzaktan eğitim yöntemiyle ders yapmanın faydalı olduğunu belirtmiştir.

Ö9 *"Beni geliştirdi. Ukuleleye başlamıştım. Bu yeni yılda kolaylıkla çocuklara ulaşabilmek için. Yazın bir repertuar oluşturmuştum. Sonra baktım ki ders işleme sistemimi değiştirmek zorundayım. Ukulele her an elimde, kendimi geliştirmiş oldum bu sayede"* şeklinde görüşünü ifade etmiş,

Ö10 *"Ben sınıf disiplini anlamında kolaylıklar sağladığını düşünüyorum. Yani çünkü orada daha böyle bazen çok dağınık oluyorlardı ben onları toparlamak için açıkça kendim için söyleyeyim bireysel olarak, belki başka bir öğretmen öyle bir zorluk yaşamıyordur ama ben bunu kendimce kendimde fark ettim. O disiplini çabucakça sağlayıp zamandan tasarruf anlamında mı desem, yani konumu daha iyi toparlayabiliyorum."* şeklinde görüşünü belirtmiş fakat öğrenci ile göz teması olmadığı için geri dönüt almada problem yaşadığını belirtmiştir.

Ö11 *"Şimdi uzaktan eğitim de tabi bize bir şeyler kazandı, bir şeyler öğretti tabiki özellikle çevrimiçi programları kullanmayı, bir şeyler paylaşmayı. Kendimizi daha çok zorlamayı sağladı. Öğretim teknikleri açısından öğrenciye daha fazla nasıl etkili olabiliriz. Çünkü yüz yüze eğitimle uzaktan eğitim süreci çok farklılık gösteriyor. Yüz yüze verdiğim eğitim süreci daha etkili olurken uzaktan eğitimle bu biraz fazlasıyla azalmaya başlıyor. O yüzden daha fazla çabalamaya başlıyorsunuz. Daha farklı örneklerle gösteriyorsunuz. Farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmaya daha çok çalışıyorsunuz. Katkısı o oldu, kendimizi daha fazla zorladığımız için gelişim sağladı açıkçası eğitim sürecinde."* olarak ifade etmiştir.

Ö12 *"Okey şöyle. Tabiki de sağlıyor. Birincisi öğrencilerimle iletişimde kalıyorum. Bu çok önemli bir nokta. İletişimde kalabilmek öğreteceklerimin haricinde bunları hani*

anlatıyorum. İletişimde kalabilmek bir öğretmen için çok önemli. Onların ne yaptığı, ne kadar benimle iletişimde kaldığı aynı zamanda onların da bu işten ne kadar soğuyup soğumadığını da doğru orantıda göstermekte." şeklinde ifade etmiş fakat bundan başka hiçbir katkısı olmadığını belirtmiştir.

Ö13 *"Yani aslında katkı sağladı. Bence birçok arkadaşımıza katkı sağladı. Ben kendi açımdan söyleyeyim; uzaktan müzik dersi işlerken aslında öğrencilere bir şekilde teorik konuların farklı yöntemlerle de öğretilebileceğini keşfettik. Yani biz normalde yüz yüze eğitimdeyken işte sınıfta öğrencilere kazanımları aktarırken işte akıllı tahtamızı kullanıyoruz, tamam materyal kullanıyoruz, işte çalgımız kullanıyoruz. Ama uzaktan eğitimde de özellikle görsel materyaller, yani online-çevrimiçi kullanabileceğimiz materyaller veya internetin çok yaygın kullanılması, bunlar bize sağladığı katkılar. Bizi de aslında araştırmaya ve bir şeyler yapmaya iten bir süreç oldu. Yani yoksa bizim yani siz de biliyorsunuzdur düzenimiz bellidir. Aktaracağımız kazanımlarımız bellidir. Bu çok fazla değişmez. Yani bu yıllar içerisinde tabi gelişir, farklı şeyler eklenir ama kalıp değişmez. Ama uzaktan eğitimde öyle değil. Kalıp tamamen değişiyor. Biz de o kalıba ayak uydurmak için kendimizi geliştirmek zorunda kalıyoruz. Bu da bize kattığı bir katkı diye düşünüyorum."* şeklinde görüşlerini ifade etmiştir.

Ö15 *"Bana tabiki katkı sağladığını düşünüyorum. Şöyle sağlıyor; aynı zamanda hani farklı şeyleri gördük yani pandemiden dolayı her zaman yüz yüze ders yapıyorduk, şimdi artık uzaktan yani sesimizi belki de kaç kişi duyuyor bir evde. Hani dediğim gibi sadece mesela ben o çocuğa öğretmiyorum belki onun kardeşi de beni dinliyor olabilir, annesi-babası da ve iki üç belki bir şey öğrenmesi bile benim için bir kârdır. Hani onlar için de bir kâr olduğunu düşünüyorum. O yüzden sağlamıyor diyemem. Çünkü hani hayatta her şey insan için, o yüzden bunu da görmek gayet benim için yararlı bir şey oldu. Sonuçta olağanüstü durumlar yine olabilir. Tekrardan ileriki yaşamlarımızda yine karşımıza çıkabilir. O yüzden bu online eğitime geçmemiz de o açıdan deneyim oldu, farklı bir deneyim oldu bizim için. Yani hani mesela eğitim tamamen durmadı. Bu çok güzel bir şey. Bu bize katkı sağlıyor. Hâlâ seminerlere katılabiliyoruz, kendi adıma konuşayım, eğitimlere katılabiliyoruz. O yüzden bunlar için de şükretmek lazım tabiki katkı sağlıyor."* şeklinde görüşünü belirtmiş,

Ö16 *"Yani bana katkı sağladı. Öğrencimi uzaktan anlama katkısı sağladı açıkçası. Artı bilgisayardan öyle çok anlayan bir öğretmen olmayarak, olmayan biri olarak bilgisayar kullanmayı öğrencim açıkçası. Ekran paylaşmayı öğrendim. Tabiki katkıları var. Eksilerinin yanında katkıları da var tabiki."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö18 *"Kişisel olarak, öğretmen olarak uzaktan dersi işlemenin uzaktan eğitimle bir ders işlemenin bana katkısı oldu. Ne bakımdan katkısı oldu diye sorarsanız, teknolojik açıdan çok şey öğrenebildim kendimce deneye yanıla da olsa. Elimde çok fazla da materyal oldu yani nasıl diyeyim dersi anlatırken hazırladığım çalışma materyalleri çok fazla oldu. Bu açılardan ve tabi arşiv olarak da müzik arşivi olarak da halk müziği, sanat müziği, klasik müzik bu tür müzik türlerinden birçok arşiv oluşturabilme fırsatım oldu. Hâlihazırda olanlara ek sağlayabildim yani."* şeklinde görüşünü belirtmiş,

Ö19 *"Uzaktan eğitim nitekim sağlıyor ama dersteki zorluklar işte bu yaşadığımız online derste yaparken ki çektiğimiz zorluklar farklı çözümler, farklı fikirler bizi üretmeye sevk ediyor. Yani bu da sürekli bir şeyler üretmek ihtiyacında hissediyoruz kendimizi. Çünkü uzaktan müzik dersi yapmak gerçekten zor ve sıkıntılı bir süreç olduğu için bu şekilde diyebilirim."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö20 *"Şimdi sürekli bir arayış içinde oluyorsunuz aslında. Şimdi sürekli teori işlediğimiz için nasıl bir uygulama yaptırabilirim veya o dersi nasıl öğrencilerin dikkatini çekebilirim, bu yönde neler yapabilirim, bilgisayar ortamında nasıl yapabilirim. Belki bilgisayar için bilgisayar ortamında biraz uğraşılsa mesela ben bu süreçte işte Sibelius, Finale gibi programlardan hani notalar gösterdim, notaların aralıklarından bahsettik biraz ilgilerini çekerse diye içindeki matematikten bahsettik fakat bir süre sonra öğrenci bundan da sıkılıyor. Çünkü diğer derslerde sürekli teorik şeyler olduğu için müzikte biraz daha uygulama yapmak istiyor. Yani bana yaptığı artı sadece işte oradan teorik olarak belki tahtaya yazmaktan daha çok farklı uygulamalarla farklı stillerle teoriyi anlatma becerisi kattı diyeyim. Fakat yine bu da bir yere kadar oluyor. Kesinlikle uygulama gerekiyor."* şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Ö21 *"Bana tabiki de sağladıkları şu oldu; hani çocukların uzaktan da olsa bir şeyleri hani uzaktan işte Zoom olsun, Eba olsun buradaki uzaktan yaptığımız dersler olsun videolar olsun bunlara katabiliyoruz. Yani bu biraz öğretmenin elinde bence yani ben hani burada bana sağladığı katkı çocukları bir arada tutmayı başardım yani hani belli yani bir seneye yakın biz bu işi yürüttük neredeyse hani pandemi, girdi yaz tatili girdi onun dışında hani oradaki tek sevindirici nokta çocuklarla beraber hani kopmadık. Hani onları ben yine bir araya getirdim. Getirdiğimi düşünüyorum. Hani diğer branşlar bundan şikâyet ederken ben çocuklarla hani bunun da ben müziğin etkisinin olduğunu düşünüyorum yani müzik dersini seviyorlar, yapmayı seviyorlar, hani birbirimizle güzel ders yapıyorduk. Zaten öncesinde de bir bağımız olduğu için hani bunu uzaktan da sürdürdüğümüzü düşünüyorum. Bana bu noktada şunu sağladı; hani ne*

olursa olsun bir çocukla bir şeyi yapmak istiyorsan öğretmen olarak öğrencinle hani bunu uzaktan da yapabilirsin. Bu biraz öğretmenin elinde yani hani ben bunu başardığımı düşünüyorum. Uzaktan veya yakından biz hani derslerimizi düzenli olarak çocuklarla yaptık. Yapabildim yani bunu ben çünkü bunu yapamayan arkadaşlarım da oldu. Bunu gördüğüm için hani ben onları dersten koparmadığımı aksine derse daha bağlı kaldıklarını sağladığımı düşünüyorum." şeklinde görüşlerini ifade etmiş,

Ö22 *"Şu süreçte hiç ders işlememiş olmaktansa tabiki uzaktan ders işliyor olmak fayda sağlıyor ama normal şartlarda uzaktan pek de bir faydası olmaz yani bence ben öyle düşünüyorum en azından hani birebir hem öğrenciyle canlı bir şekilde yani yüz yüze eğitim olması daha önemli daha çok fayda sağlar diye düşünüyorum."* şeklinde ifade ederek olumlu görüşlerini belirtmişlerdir.

Aşağıda bulunan Tablo 2'de verilen cevaplar neticesinde ulaşılan ana tema ve alt temalara yer verilmiştir.

Tablo 2.

Uzaktan Müzik Derslerinin Katılımcılara Katkı Sağladığı Yönündeki Düşünceleri

Katkı Sağlıyor	
-Kişisel Gelişim	9
-Teknolojiyi Derinlemesine Öğrenme	7
-Yeni Yöntemler Keşfetme	6
-İletişimin Kopmaması	4
-Sınıf Disiplini	1
- Öğrenci Çevresindeki Bireylerin Derslerden Faydalanması	1
-İnteraktif Ders İşleme	1

Tablo 2 incelendiğinde katkı sağlıyor ana teması ve bu durumu oluşturan alt temalar görülmektedir.

Verilen cevaplara göre alt temalardan "Kişisel Gelişim" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenlerinin kendilerini uzaktan müzik dersi işleme konusunda geliştirmeye çalıştıkları görülmektedir. "Teknolojiyi Derinlemesine Öğrenme" başlığı incelendiğinde teknolojiye ilgisi ve bilgisi daha az olan müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinin başlaması ile teknolojiyi daha iyi öğrendiği, teknoloji ile uzaktan eğitim sürecinden önce de ilgili olan müzik öğretmenlerinin ise teknolojinin müzik dışında diğer alanlarını da öğrendiği, ders sürecini olumlu etkilemesi anlamında teknolojinin farklı dallarını iyiye kullanmak için öğrenmeye çalıştıkları görülmektedir. "Yeni Yöntemler Keşfetme" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenlerinin günümüze kadar geleneksel eğitim yöntemleri ile ders işlemeye vakıf olduğu, uzaktan eğitim yöntemiyle yeni tanışmaları nedeniyle bu konuda bireysel olarak yeni yöntemler keşfetmeyi ve bulmayı amaçladıkları anlaşılmaktadır. "İletişimin Kopmaması" başlığı incelendiğinde uzaktan müzik dersi işlemenin uygulamalı olarak mümkün olmadığı müzik öğretmenleri tarafından ifade edilmiş ve öğrencideki kazanımların geriye gitmemesi açısından öğretmenlerin öğrenci ile iletişim kurdukları ve bu sayede eğitimi yararlı buldukları anlaşılmaktadır. "Sınıf Disiplini" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenlerinin geleneksel eğitimde sınıf disiplini sağlamanın daha zor, uzaktan eğitim yönteminde ise daha kolay olduğunu belirttiği görülmektedir. "Öğrenci Çevresindeki Bireylerin Derslerden Faydalanması" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri uzaktan müzik eğitimi verdikleri sırada öğrencinin etrafında bulunan aile bireylerinin de dersi dinlediklerini, hatta katılım gösterdiklerini ifade etmiştir. "İnteraktif Ders İşleme" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin daha dezavantajlı durumda olduklarını, ders içerisinde çok aktif olamadıklarını düşünmelerinden dolayı interaktif ders işleme yöntemlerini araştırdıkları ve ders işleme sürecine uygulamaya çalıştıkları anlaşılmaktadır.

3.1.2. Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Dersi İşlemenin Kendilerine Olumsuz Etkileri Olduğunu Düşünen Öğretmenlerin Görüşleri

Uzaktan müzik eğitiminin derse olumsuz etkileri olduğunu düşünen katılımcılardan;

Ö1 *"Katkı çok sağlamadı. Ama sağladığı nokta yeni daha yaratıcı şeyler bulmak zorunda kalıyoruz. Ne bileyim, atıyorum bir ritim çalışması yapıyorum demi bu ses duyulmuyor. Ben bunu ta tata ta gibisinden söylemek zorunda kalıyorum. Hani çeşitlendiriyorum."* şeklinde görüşlerini belirtmiş,

Ö6 *"Valla pek bi katkı sağlamadı aslında sabır dışında. İşte sesleniyoruz çocuk ses vermiyor, işte orada mı değil mi bilmiyoruz. Söz hakkı veriyoruz ya sesi geliyor ya gelmiyor. Hani internetle ilgili problemler yaşadık ama onun dışında pek bişey kattığını bana düşünmüyorum. Sabır haricinde yani baya sabrımız denendi yani öğrencilerin özellikle."* şeklinde görüşlerini ifade etmiştir.

Ö7 *"Yani yani bize herhangi bir katkısı olmadığı düşünüyorum ben. Çünkü uygulamalı derslerde zaten uzaktan eğitim yapabilmek çok zor çünkü karşıdaki öğrenci mesela piyano derslerinde piyanosu olmadığı zaman ne ona bir şey yaptırabiliyorsun ne kendin bu konuda öğrenciye yani kendine sağladığı bir katkısı var, o yönden çok zor. Ama dediğim gibi normal ortaokuldaki öğrencilerde daha farklı olabilir yani."* şeklinde görüşlerini belirtmiş,

Ö8 *"Yani bizim bölüm için aslında bana soracak olursanız çok da katkı sağlamadı. Fakat hiçbir şey yapmamaktan da bence iyiydi. Çünkü çocukları en azından sıcak tutmuş olduk hani dersten soğumamalarını sağlamış olduk."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö14 *"Uzaktan müzik dersi işlemenin bana ekstra bir katkısı olmadı açıkçası. Yani yüz yüze eğitim verme şansım oldu benim öğretmenlik zamanımda. Çok az bir süre yüz yüze eğitim verebildim, sonra zaten pandemi süreci başladı. Ama aradaki farkı düşünürsem eğer ekstra bir katkısı olmadı bana. Aynı şekilde devam ediyorum. Yani ne anlatıyorsam derste yüz yüze eğitimde, uzaktan eğitimde de aynı şekilde devam etmeye çalışıyorum."* şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Ö17 *"Yani uzaktan müzik dersi işlemenin bana çok fazla katkı sağladığını da düşünmüyorum."* şeklinde görüşlerini ifade etmiş,

Ö23 *"Mecburen tanıştık diyelim aslında uzaktan eğitimle. Ama şöyle, teknolojiden biraz daha haberdar olup içli dışlı oluyoruz yani sağladığı tek katkı bence bu. Onun dışında dersim adına herhangi bir katkı sağladığını düşünmüyorum."* şeklinde olumsuz görüşlerini belirtmişlerdir.

Aşağıda bulunan Tablo 3'te verilen cevaplar neticesinde ulaşılan ana tema ve alt temalara yer verilmiştir.

Tablo 3.

Uzaktan Müzik Derslerinin Katılımcılara Katkı Sağlamadığı Yönündeki Düşünceleri

Katkı Sağlamıyor	
-Uygulama Yapılamaması	2
-Geleneksel Yöntemlerin Uygulanamaması	2
-Ses Problemleri	1
-Öğrenci Katılımının Olmaması	1
-Sınıf Disiplini	1
-Hiç Ders Yapmamaktansa Uzaktan Eğitim	1
-Motivasyon Düşüklüğü	1

Yukarıda bulunan Tablo 3'te "Uzaktan Müzik Derslerinin Katılımcılara Katkı Sağlamadığı Yönündeki Düşünceleri" ve buna bağlı alt temalar gösterilmiştir. Ayrıca Tablo 2 ve Tablo 3 karşılaştırıldığında uzaktan müzik dersi işlemenin derslere katkı sağlamadığını düşünen katılımcının daha az sayıda olduğu görülmektedir.

Katılımcıların cevaplarına göre alt temalardan "Ses Problemleri" ile ilgili Ö12, kullanılan çevrim içi Zoom programının altyapısı nedeniyle sesin gelmemesi, yavaş veya çok hızlı gelmesi, bağlantıda kopukluk yaşanması gibi sorunların olduğunu ifade etmiştir. "Öğrencinin Katılımının Olmaması" başlığı incelendiğinde öğrencilerin derse katılımında öğretmenler öğrencilerin devamsız olduğunu, derslere katılmak istemediğini belirtmişlerdir. Bu durumun uzaktan eğitimde derse devam zorunluluğunun bulunmamasından dolayı olduğu düşünülmektedir. "Uygulama Yapılamaması" başlığı ile incelendiğinde müzik öğretmenleri Zoom programındaki problemler ve ders esnasında çalgı çalarken senkronizasyonun tutturulamamasından dolayı uygulamalı etkinlikleri gerçekleştiremediklerini ifade etmektedir. Bu durumun internet ve çevrim içi anlık görüşme platformunun altyapısından kaynaklandığı düşünülmektedir. "Sınıf Disiplini" başlığı ile ilgili Ö11, geleneksel eğitimde sınıf disiplini

oluşturmanın daha kolay sağlandığı, uzaktan eğitimde ise sınıf disiplinini daha zor oluşturduğunu ifade etmiştir. "Geleneksel Yöntemlerin Kullanılamaması" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri uzaktan müzik dersinde kazanımı verirken geleneksel eğitim yöntemlerini kullanmaya çalıştığını ve bazı kazanımların bu yöntemle verilemediğini belirtmiştir. "Hiç Ders Yapmamaktansa Uzaktan Eğitim" başlığı ile ilgili Ö12, Ö15, Ö21 ve Ö22, uzaktan müzik dersi vermelerinden akademik olarak memnuniyet duymadıklarını fakat pandemi sürecinde geleneksel yöntemlerle ders işlenemeyeceği için uzaktan müzik dersi vermeyi hiç ders yapmamaya göre tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. "Motivasyon Düşüklüğü" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde derse katılım sağlamadıkları, ders içerisinde daha pasif durumda oldukları, dikkat toplayamama gibi problemlerin olduğunu ifade etmektedir. Bu durumda uzaktan eğitimde öğretmen ve öğrencilerin sürekli motive edilmeleri gerektiği düşünülmektedir.

3.1.3. Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Öğretmenlerinin Ders/Kurs/Seminer vb. Etkinliklere Katılıp Katılmadıklarına İlişkin Görüşleri

Araştırmada çalışma grubunu oluşturan müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitimle ilgili hazırbulunuşluk düzeyinin belirlenmesi amacıyla katılımcılara "Uzaktan eğitimle ilgili ders/kurs/seminer/etkinlik vb. etkinliklere katıldınız mı? Evet ise hangi eğitimleri aldınız?" sorusu yöneltilmiştir.

Aşağıda müzik öğretmenlerinin aldıkları seminerlere ilişkin ifadelerine yer verilmiştir.

Uzaktan eğitim ile ilgili seminer alan müzik öğretmenlerinden;

Ö1 *"Evet Evet. Katıldık ... öğretmenleri olarak katıldık ilki özel yetenekli çocuklarla alakalı ikincisi de proje yazma ile alakalı hemen hemen yeni başladı 8 hafta sürecek bir daha sonuçlanmadı."* şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Ö4 "*Uzaktan eğitimle ilgili herhangi bir etkinliğe şöyle; okuldaki seminer döneminde okuldaki rehberlik servisinde rehber öğretmenlerimizin uyguladığı seminerler oldu tabii ki, çünkü dediğim gibi hiçbirimizin herhangi bir fikri yoktu bu sistemle ilgili ne yapacağımızı bilemiyorduk."* şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Ö9 "*Evet katıldım. Demin de söylediğim gibi yaşam koçluğu sonra orff seminerleri birebir olmasına rağmen uzaktan müzik öğretmenleri ile bu etkinliklere katılmaya başlamıştık. Fakat bu süreçte oradaki eğitimler de tamamen uzaktan olmaya, evden enstrüman yapımıyla*

devam etti. Öğretmenliğe ilk başladığımda yani Çankırı'ya ilk geldiğim yıl. O zaman bir müzik öğretmeni arkadaşım vardı Ankara'da. Biz enstrümanları yapmaya evde atölye ve uzaktan görüşerek Skype üzerinden başlamıştık. Yani oradan aslında beraber bir araya gelemesek de hayatımızda okulda kullanabileceğimiz araç-gereçleri birlikte fikir alışverişi yaparak yapmaya başladığımızda rahatlığını hayatımda, derslerimde kolaylıkla uyguladım. Katıldığım kurslarla ilgili MEB ile ilgili olanlar daha çok MEB onaylı eğitimler. Öğretmenlikle ilgili daha çok oyun terapi üzerine. Geri kalanları ise işte astroloji gibi kişisel gelişim gibi seminerler yine Zoom üzerinden hayatıma devam etti ve devam etti." şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Ö10 *"Evet şöyle oldu; pandemi döneminde dediğim gibi tanıştığım için bu süreçte sürekli evdeydim. Öğretim, yani uzaktan eğitimlerimiz de başlamıştı. Tabi uzaktan eğitimin ne gibi bir eğitim alabilirim diye düşünürken çok şanslı oldum ve ben edebiyatla ilgili ders aldım. Özel bir ders aldım ve çok etkili buldum. Bana çok katkısı oldu. Benim için çok kıymetliydi ve çok dediğim gibi gerçekten bana çok katkı sağladı."* şeklinde görüş belirtmiştir.

Ö12 *"Evet. Yazılım, yazılım programcılığı, Phyton, yurt dışında Oxford Üniversitesine bağlı olarak yine yazılım üzerine eğitimlere katıldım. Aynı zamanda alanımla ilgili de seminerlere katıldım."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö13 *"Adaylık süreci ile ilgili seminer ve kursların tamamını aldım. Onlara katıldım."* şeklinde görüş belirtmiştir.

Ö14 *"Evet adaylık seminerim vardı en son kalmıştı, ona katıldım. Mesleki eğitim çalışmaları kapsamında olan seminerlere katıldım. Onun haricinde eTwinning ile ilgili seminerlere katıldım bu kadar."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö16 *"Bilgisayar öğretmeni ve müdürümüzün onayıyla baya uzun uza diye 2 gün süren bir eğitim verdiler. Ama bunun için bir belgesi falan filan yok. Okulumuzun kendi bünyesinde yaptığı bir çalışma oldu bu açıkçası."* şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Ö18 *"Ancak Millî Eğitim Bakanlığı'nın Eba platformunda uzaktan eğitimle ilgili verdikleri hizmet içi eğitimleri gördüm. Başka hizmet içi eğitimlere katıldığım için ona zaman ayıramamıştım. Hâlihazırda katılmak istiyorum açıkçası."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö19 *"Uzaktan eğitimle ilgili faaliyetlere katıldım. Hangi etkinlikleri aldım; bu aday öğretmenlik yetiştirme eğitimini aldım bu sene bizim bu aday öğretmenler için kurs ve seminerler online olarak gerçekleşti. Okul tabanlı afet eğitimi kursunu aldım. Tasarım ve*

yönetim becerilerinin geliştirilmesi kursunu aldım bir de dijital girişimciliğin temelleri kursunu aldım." şeklinde aldığı seminerleri belirtmiştir.

Ö20 *"Uzaktan eğitimle ilgili şöyle; uzaktan eğitimde kullandığımız araçları nasıl kullanacağımıza dair bir eğitim aldım o da zaten Eba üzerinden öğretmenlere verilen Eba'yı nasıl kullanacağımızla ilgili bir eğitimdi."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö21 *"Hani okulda biz birkaç gün Zoom üzerinden nasıl hani ekran paylaşımı, hani görüntüsü yapılır, hani Zoom'da ders kaydı nasıl yapılır, çocuklara hani bu nasıl aktarılır vs. bu tarz şeyleri okulda eğitim koçlarımız tarafından bilgilendirildik yani hani bu yönde."* şeklinde ifade ederek bu konu ile ilgili görüşlerini belirtmiştir.

Elde edilen bulgular sonucu Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8 kod ismine sahip katılımcılar uzaktan eğitimle ilgili hiçbir seminer almadığını belirtmişlerdir.

Alınan cevaplar neticesinde müzik öğretmenlerinin seminer durumu Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4**.**

Katılımcıların Seminer Durumu

Öğretmenler	*Seminer Alan*	*Seminer Almayan*	*Alan İçi Seminer Alan*	*Alan Dışı Seminer Alan*
Ö1	+			+
Ö2		-		
Ö3		-		
Ö4	+			+
Ö5		-		
Ö6		-		
Ö7		-		
Ö8		-		
Ö9	+			+

Ö10	+			+
Ö11		-		
Ö12	+			+
Ö13	+			+
Ö14	+			+
Ö15		-		
Ö16	+			+
Ö17		-		
Ö18	+			+
Ö19	+			+
Ö20	+			+
Ö21	+			+
Ö22		-		
Ö23		-		

Tablo 4. incelendiğinde 12 müzik öğretmeninin uzaktan eğitimle ilgili seminer aldığı, diğer 11 öğretmenin ise hiçbir seminer almadığı görülmektedir. Seminer alan müzik öğretmenlerinin ise müzik alanı dışında kalan konularda seminer aldığı görülmektedir.

Alınan cevaplardan müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun uzaktan eğitimle ilgili hiçbir seminere katılmadığı, seminer alan müzik öğretmenlerinin ise müzik alanı dışında kalan konularda eğitim gördüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca müzik öğretmenlerinin uzaktan müzik eğitimi ile ilgili hiçbir seminere katılmadıkları görülmektedir. Alınan eğitimlerin dersin işleme süreci için faydalı olduğu, uzaktan müzik eğitimi alanında hiçbir eğitimin olmamasının uzaktan ders işleme sürecini olumsuz etkileyeceği düşünülmektedir. Buna göre uzaktan müzik eğitimi yapan müzik öğretmenlerine müzik alanında içerik üretme, uzaktan eğitimde farklı yöntem ve yaklaşımlar, uygulamalı kazanım verme gibi müzik alanına yönelik konularda eğitim verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

3.1.4. Müzik öğretmenlerinin haftalık müzik dersi saatlerini yeterli bulup bulmama durumuna ilişkin görüşleri nelerdir?

Araştırmada çalışma grubunu oluşturan müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitimle ilgili haftalık müzik dersi saatleri ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amacıyla katılımcılara "Müzik dersinde uzaktan eğitim yöntemi ile haftada kaç sefer ders işliyorsunuz? Sizce yeterli mi?" sorusu yöneltilmiştir.

Aşağıdaki tabloda müzik öğretmenlerinin ders saati ve süresi ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 5.

Katılımcıların Ders Saati ve Süresi Hakkındaki Düşünceleri

Katılımcılar	*Ders Saati*	*Düşünceleri*
Ö1	16	Yeterli buluyor
Ö2	21	Yeterli buluyor
Ö3	26	Hem ders süresi hem sayısı bakımından yeterli bulmuyor
Ö4	30	Yeterli bulmuyor
Ö5	21	Yeterli bulmuyor
Ö6	17	Yeterli bulmuyor
Ö7	24	Yeterli bulmuyor
Ö8	24	Yeterli ama verimli bulmuyor
Ö9	17	Ders süresini yeterli, ders saatini yetersiz buluyor
Ö10	16	Yeterli bulmuyor
Ö11	16	Yeterli buluyor
Ö12	16	Süre bakımından yetersiz buluyor

Ö13	17	Yeterli buluyor
Ö14	22	Yeterli bulmuyor
Ö15	15	Yeterli buluyor
Ö16	22	Hem süre hem ders saati bakımından yeterli bulmuyor
Ö17	28	Yeterli buluyor
Ö18	24	Uzaktan Eğitim Kapsamında Yeterli buluyor
Ö19	10	Uzaktan Eğitim Kapsamında Yeterli buluyor
Ö20	16	Yeterli bulmuyor
Ö21	16	Yeterli bulmuyor
Ö22	16	Hem süre hem ders saati bakımından yeterli bulmuyor
Ö23	8	Yeterli bulmuyor

Tablo 5'te belirtildiği gibi 6 müzik öğretmeni uzaktan müzik eğitimindeki ders saatini yeterli bulmakta, 1 müzik öğretmeni ders süresini yeterli fakat ders saatini yetersiz bulmakta, 3 müzik öğretmeni hem süre hem de ders saati sayısı bakımından yeterli bulmamakta, 1 müzik öğretmeni süre bakımından, 1 müzik öğretmeni verim açısından yetersiz bulmakta, 2 müzik öğretmeni uzaktan eğitim kapsamında yeterli bulmakta, 9 müzik öğretmeni hiç yeterli bulmamaktadır. Katılımcı sayısı baz alındığında müzik öğretmenlerinin birçoğunun uzaktan müzik eğitimini yeterli bulmadığı görülmektedir.

Müzik ders saati ve süresi ile ilgili öğretmenlerin ifadelerine aşağıda yer verilmiştir.

Katılımcılardan Ö2 bu konudaki görüşlerini *"Müzik dersi 2 saat olduğu için benim için yeterli."* şeklinde ifade etmiştir.

Fakat katılımcılardan Ö3 *"26 saat ders işliyorum. Her şube için 1 saat dersimiz var malum. O da yeterli gelmiyor ne yazık ki. Zaten sistemi açtık, derse başladık diyene kadar bir süre bekliyoruz öğrencilerin gelmelerini. Bu süre zaten yarım saat. O yarım saat de çok yeterli gelmiyor açıkçası."* şeklinde belirtmiştir. Zorunlu ders saati sayısının lise düzeyinde 2 ders saati

iken ortaokul düzeyinde 1 saat olduğu bilinmektedir. Bu iki katılımcı arasındaki görüş farkının müzik öğretmenlerinden Ö2'nin lise düzeyinde, Ö3'ün ise ortaokul düzeyindeki öğrencilere eğitim veriyor olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Ortaokul düzeyinde ders veren katılımcılardan Ö3 bu konudaki görüşlerini *"Ben her sınıfa 1 saat derse giriyorum Onur hocam. 17 saat dersim var müzik dersinde ve yeterli değil tabiki de. 30 dakika evet yeterli. Çocuk tam derse ısınıyor, derse katılıyor, bi 30 dakika daha olursa arada bir es, belki bir gün ya da haftanın bir diğer günü tabiki de daha uygun olur. 40 dakika da okul için yani geleneksel eğitimde yeterli. Fakat online olarak gerek derse yüz yüze başladığımız için 30 dakikada yeterli, 1 saat üzerine 1 saat daha eklenirse daha iyi olur."* şeklinde belirtmiştir.

Ö5 *"Tabii ki de yetmiyor hocam. Yani yetmiyor maalesef. Çünkü ders saati 30 dakika biliyorsunuz uzaktan eğitimde. Şimdi sınıflar işte yeri geliyor işte 25 kişi oluyor 28 kişi oluyor. Bu sürede her bir öğrenci ile tek tek görüşemiyoruz. Çünkü bizim ders bildiğiniz gibi uzaktan uygulamalı bir şekilde olduğu için. Öğrencilerin hepsi ile birebir ilgilenmemiz gerekiyor. Yani bir 5-10 öğrenci ile ilgilenmeden ders bitiyordu hocam öyle söyleyeyim size."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö6 *"Yani bazen öyle bir oluyordu ki 30 dakika 5'lerde özellikle ya da 8'lerde çünkü 8'ler de derse katılmak istemiyordu müzik dersi olduğu için. Bazen gerçekten yarım saati bitiremiyordum çünkü ne yapacağımı da bazen bilemiyordum. Sürekli teori işlemek zorundaydık. Teorik konuları da bitirdiğimiz zaman geriye müzik hani notalar, tartımlar falan giriyordu. Böyle olunca da zaman çok fazla yetmiyordu."* şeklinde belirtmiştir.

Ö7 *"Evet benim de 24 saat dersim var ama yani bizim okullarımızda zaten uzaktan yani uygulama derslerinin olduğu okullarda uzaktan eğitimde işin açığı çok yeterli olmuyor."* şeklinde görüşünü belirtmiş,

Ö9 *"Ben her sınıfa 1 saat derse giriyorum Onur hocam. 17 saat dersim var müzik dersinde ve yeterli değil tabiki de."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö10 *"Benim 16 tane sınıfım var. Her sınıfa 1 saat ders işliyorum. Haftada 1 saat ders işliyorum. Ve bu tabiki yeterli değil. Yani şöyle; yüz yüze eğitimde de yeterli olmuyordu maalesef ama uzaktan eğitimde de bunu tecrübe ettim. Bazen zaman hususunda, yani geri dönütler hususunda yeterli bulmuyorum. Yani ben anlatıyorum, zamandan tasarruf sağlıyorum fakat çocuklarla yüz yüze gelmediğim için ister istemez geri dönütleri tam alamıyorum. O*

sebeple belki biraz daha uzun zaman olsa bir de bir konuşma imkânım olsa, çünkü bir şey sorduğunda sadece 1 kişiyle ya da 3 kişiyle görüşmek imkânı oluyor. O sebeple sadece bunu söyleyebilirim burada." şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Ö12 *"Aslında şöyle; şu anda öğrencileri uzak tutabilmemek adına uzaktan eğitim yöntemini kullanmak durumundayız. Çünkü derslerimizi ve eğitim sürecimizi de sürdürmek istiyoruz, çocukların geri kalmamasını istiyoruz. Bu nedenle okul idaresinin uygun olduğu, uygun gösterdiği programda dâhil olan çerçevede ders yapılmakta. Ancak yeterliliğiyle ilgili söyleyeceklerim şunlar: tabiki de vakit olarak çok sınırlı. Aynı zamanda internet koşullarının hazır olmaması ya da yaşanabilecek elektronik aksiliklerden dolayı yetersiz kalabildiği durumlar yoğunlukta olmakta."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö14 *"1'er saat dersim var her bir sınıfla ve toplamda 22 saat derse giriyorum. Bu dersin yeterli olduğunu tabiki düşünmüyorum. Çünkü 1 saatte hem teori, hem uygulama kısmını bitiremiyorum ve zaman alıyor. Müfredatı yetiştirmek de çok zor oluyor."* şeklinde belirtmiştir.

Ö16 *"Şimdi her sınıfta 1 saat olduğu için 22 saat dersim var. Bence bu uzaktan eğitimi de bir kere ders işlemek, hele hele de müzik dersi için zaten yetersiz ama özellikle özel eğitim sınıfıyla işlememek beni çok üzüyor. Yani çünkü özel eğitim sınıfıyla çok güzel bir yere gelmiştik, maalesef uzaktan eğitimde müzik dersi özel eğitim sınıfında özellikle yapamıyorum. Ama eğer onların da haftada 2 saat, 3 saat gibi bir şeyi olursa ya da 4 saat, onlara da ulaşabileceğimi düşünüyorum açıkçası kendi adıma. Yeterli değil yani şu anki 22 sınıfla olan süreç de öyle. Süre de yeterli değil. En az bir 2 ders saati bir normal yüz yüze eğitimde ne diyorsak burada da benim için geçerli oldu. Artık böyle her şeyi 30 dakikaya sığdırmaya çalışarak ders yapmak zorundayım. Öğrencilerimin gözlerinin içine bakıp söylemeden beni anladıklarını düşünürsem şimdi her şeyi söylemek 30 dakikaya sığmıyor."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö20 *"Haftada 16 dersim var. Her sınıfa 2 saatten. Normal müfredatta da aynı şekilde aslında. Yani her sınıfa 2 saat ders var normal müfredatta da. Şimdi uzaktan eğitimde normalde yeterli mi? Aslında yeterli de değil. Yeterli bulmuyorum hayır."* şeklinde belirtmiştir.

Ö21 *"Müzik dersinde her sınıfa 2'şer saat ders veriliyor. Tabi 12. sınıflar sınav grubu olduğu için hani çok zorunlu kılmıyoruz yani illa geleceksin hani bulunacaksın tarzında öyle bir zorunluluk kılamadık yani çocukları çağıramadık. Ama diğer gruplara haftada 2'şer saat ders yaptım hani diğer bütün sınıflara. Yeterli tabiki de olmadı. Hani çünkü dersin zaten yirmi*

dakikası çocuğum geldin mi işte geldiysen niye ses vermiyorsun, işte benim mikrofonum bozuk, benim kameram bozuk. Yokum. Hani orada var mı, yok mu? Bunları tespit etmekle geçiyor zaten dersin bir bölümü. Hani bu da çok sinir bozucu oluyor. Çünkü yapacağımız işleyeceğimiz konu, konuşacağımız hani konu veya hani o an çalacağımız veya birlikte yapacağımız eser hani insanın morali bozulduğu için bunun da hani seyri değişiyor, yapamıyoruz. Hani ben çok yeterli olduğunu düşünmüyorum kesinlikle." şeklinde ifade etmiştir.

Ö22 *"Her sınıfla bir saat işliyorum yani haftada 16 saat ders işliyorum çünkü 16 şubem var. 1 saat ders daha doğrusu yarım saat oluyor ders saatleri de 1 saat değil yani hani dersin adı gereği 1 saat diyorum ama yarım saat tabiki yeterli olmuyor. 30 dakika dersler. 1 sınıf için yetersiz."* şeklinde ifade etmiş,

Ö23 *"Şimdi aynı zamanda okulumda müdür yardımcılığı yaptığım için müzik ders saati az. Sadece 8 saat derse giriyorum. Her sınıfta birer saat. Kesinlikle değil."* şeklinde belirtmiştir.

Katılımcı cevapları incelendiğinde müzik öğretmenlerinden Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö10, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23 uzaktan müzik dersi ders saatlerini yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir. Müzik öğretmenlerinden Ö9, Ö12, Ö14 ve Ö16, uzaktan eğitimde 30 dakika olan süre sınırı ile kazanımların aktarılmasının çok güç olduğunu ve ders saati sayısının da arttırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimde müzik dersinin verimli olmadığı ise Ö8 tarafından ifade edilmiştir. Müzik ders süresi ve saati ile ilgili problem yaşayan katılımcıların genellikle ortaokul düzeyinde öğretmenlik yaptıkları, lise düzeyinde öğretmenlik yapan katılımcıların süre ve ders saati problemini daha az yaşadığı ifade edilmiştir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada çalışma grubunu oluşturan müzik öğretmenlerine uzaktan eğitimin müzik derslerindeki olumlu katkılarına dair görüş bildirmeleri amacıyla "Müzik dersinde yapılan uzaktan eğitim yönteminin sizce olumlu veya olumsuz yönleri var mıdır? Varsa nelerdir? Yaşadığınız sorunlara örnek ve çözüm önerisi verebilir misiniz?" soruları yöneltilmiş ve cevaplamaları istenmiştir.

Aşağıda müzik öğretmenlerinin cevaplarına yer verilmiştir.

Müzik dersinde uzaktan eğitim yönteminin olumlu yönlerine cevap veren katılımcılardan;

Ö1 *"Olumlu kısmı öğrenciye her an ulaşabiliyor olmamız. Bu olumlu kısmı bu evet."* şeklinde görüş belirtmiş,

Ö3 *"Yani şöyle ki olumlu yönü dediğim gibi kendi açımdan teknolojiyi kullanmayı öğrendik çocuklar açısından da aynı şekilde. Onlar da bilgisayarla daha aktif olarak kullanmayı öğrenmiş oldular. Bizim okulumuzdaki imkânsızlıklara rağmen."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö4 *"Şimdi olumlu yönleri şöyle oldu az önce bahsettiğim gibi ben çok okuldayken işte Eba Platformunun zaten bizim okulda internet altyapısı yoktu maalesef, çok fazla kullanamıyordum. Yani çocuklara bir şey izletemiyordum, gösteremiyordum, aktaramıyordum ya da işte finale programı ile ilgili mesela burada açıyorum gösteriyorum bir şeyler yapıyoruz çocuklarla etkinlikler yapıyoruz, okulda çok fazla bunları yapamıyorduk teknolojik anlamda. Sadece nota öğrenme enstrüman çalma tabii onların da yüz yüzenin de bi tabi artısı var ama hani uzaktan eğitimde artısına baktığınızda bu anlamda tabii ki de destekleyici oldu."* şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Ö5 *"Olumlu örnek aslında şöyle bir örnek var hocam. Şimdi uzaktan eğitimde biz istediğimiz zaman ders yapabiliyoruz. Yani akşam saati de olabiliyor, işte sabah saati de olabiliyor. Bize hani Eba belli saatleri veriyor ama hani geç saatlerde de ders yapmış olabiliyoruz biz. Bence bu olumlu tarafı. Çünkü yüz yüze eğitim olsa ders saati sabit oluyor. Ama uzaktan eğitimde böyle esneme şansı olabiliyor. Hani çocuklarla mesela diyelim bazen bir ders yapamadık onun telafisi yapabiliyoruz uzaktan eğitimle. Ama yüz yüze eğitimle o biraz zor oluyor. Bence olumlu tarafı bu diyebilirim."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö6 *"Teorik konular işte dediğim gibi anlatılabiliyor. İşte dediğim gibi yine az önce de geri dönütler de bu şekilde hani teori şeyler daha hani sözle konular anlattığımız zaman işte ne bileyim sanatçılar, türler gibi konular ya da işte nelerden bahsettim çocuklara işte bazı özel günlerdeki konulardan bahsedip ödev verdiğimde geri dönütleri alabildik."* şeklinde görüş belirtmiştir.

Ö7 ve Ö8 *"Yani çocukları dersten uzak tutmamış olduk. Onların soğumalarını engellemiş olduk."* şeklinde görüş ifade etmiştir.

Ö10 *"Şöyle ki; mesela müzik dersinde yapılan uzaktan eğitim yöntemi. Konuları anlatırken ben ..... anlamında olumlu yönünü gösterebilirim. Olumsuz yani varsa nelerdir, olumlu yönleri de yani dersteki o ben hep söylüyorum daha sanki böyle pür dikkat*

dinliyorlarmış hissi veriyor bana. Ben burada ders anlatırken dersin akışında kendimce onlar beni hep dinliyorlarmış hissiyle ben daha böyle yoğun anlatıyorum bazıları hiç kopmadan anlatıyorum. Bu belki olumlu yönü olabilir. Ama tabiki beni dinliyorlarsa. Olumlu yönlerine de teori anlamında ilerlediğimizi hissediyorum. Daha hızlı ilerlediğimizi hissediyorum bazen." şeklinde belirtmiştir.

Ö12 *"... Ancak şöyle basitçe bahsetmemiz gerekirse uzaktan eğitim yönteminde az önce de söz ettiğim gibi tabiki öğrenci ile iletişimdeyiz, basic düzeyde de olsa bir şeyler anlatıp paylaşabiliyoruz. Bir paylaşmamız söz konusu. Bu etkileşim anlamında olumlu olarak değerlendirilebilir."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö13 *"Yani şöyle olumlu yönleri şu anlamda var; öğrencilerle uygulamalı eğitim yüz yüze eğitim yapamıyoruz ama öğrencilerle karşılıklı diyaloğumuz, velilerle diyaloğumuz ve aslında bizim müzik öğretmenleri olarak en büyük kanayan yaramız da şudur; ya siz n'apıyorsunuz ki işte giriyorsunuz, çalıyorsunuz, söylüyorsunuz, hiçbir şey yapmıyorsunuz gibi bir algı vardı bizim toplumumuzda halen daha var bu algı ama uzaktan eğitim sürecinde bize olumlu yönünü soruyorsanız eğer veliler bizim ne iş yaptığımızı anlamaya başladılar. Yani evlerinde öğrenciler bilgisayar başındayken veliler de bizi dinliyorlar. Onlar da yanlarındalar yani evde sadece öğrenci yok. Bizim, bize karşı oluşan algı, olumsuz algı bence bu uzaktan eğitimde olumluya evrilmeye başladı. Çünkü bizim ne yaptığımızı artık anlamaya başladılar. Ne yapmak istediğimizi."* şeklinde görüş belirtmiştir.

Ö14 *"Olumlu ve olumsuz yönleri. İkisi de var. Şöyle söyleyeceğim olumlu yönlerini; şimdi müzik dersine online olarak katılan öğrenciler devam zorunluluğu olmadığı için gerçekten isteyerek gelen öğrenciler oluyor. Durum böyle olunca o öğrencilerle iletişimim çok daha iyi oluyor, onlara ulaşmam çok daha rahat oluyor, dersi çok daha rahat işliyorum, hani sınıf ortamında illaki ilgilenmeyen bir öğrenci oluyor ve onlara sus, otur, yapma illa ki hani onlarla ilgileneceğim bir zaman dilimi oluyor. Onlara zaman harcamak zorunda kalıyorum. Ama müzik dersini uzaktan eğitim yoluyla yaptığım zaman bu tarz bir vakit kaybı yaşamıyorum açıkçası. İlgilenen öğrenciler geliyor, onlara ulaşabiliyorum ve kimseyi susturmadan, durdurmadan herhangi başka bir şeyle zaman kaybetmeden onlarla ders işleyebiliyorum."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö15 *"Şimdi müzik dersinde yapılan uzaktan eğitim yönteminin olumlu yönü, şöyle bir şey de var mesela çocuklar konuştuğu anda seslerini kısabiliyorum. Bu olumlu bir etkisi bence. Hani bi onlara dur-sus demek daha az burada. Yani kendi adıma konuşayım, daha çok şey*

yapıyoruz. Uyum sağlayabiliyoruz online derste. Çünkü yüz yüze derste siz de bilirsiniz ki öğrenciler müzik derslerinde daha çok aktif olmak isterler, hele ki girdiğim yaş grupları daha küçük. Sürekli bir sınıfta kaos olabiliyordu. Ama şimdi oturdukları yerden daha az kaos olabiliyor." şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Ö16 *"Şimdi olumlu yönü biraz önce bahsettiğim gibi tabi öğrencilerimi görmeden de anlamayı öğrendim ben kendi açımdan. … Ama ben şöyle bir çözüm buldum. En azından müzik dersinden uzaklaşmamaları işte o notaları, ölçü sayılarını beyinlerinde taze tutabilmek için hele hele vuruşları müzogram tekniğini uyguladım. Fazlaca bu tekniği uyguladım mesela."* şeklinde ifade etmiş, bu tekniğin detayları sorulduğunda ise *"Bu teknik tesadüfen karşılaştığımız bir teknik. Aslında daha çok anaokulunda uygulanıyor. Ve ben bununla ilgili de toplantımızda arkadaşlarıma dedim siz de kullanın. Eğlenceli bir şekilde diye. İnanılmaz dönüt aldım mesela. Hiç ummadığım öğrencilerden İstiklâl Marşı'nın dahi ritim kalıbını çıkarıp onları şekillerle bana burada canlı canlı gösterdim. Teke tek çalışmalarda olabiliyor."* şeklinde görüş belirtmiştir.

Ö17 *"Yani uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönleri, hocam olumlu yönleri az önce de söylediğim gibi internet kullanımı açısından benim için yani bana göre olumlu yönleri."* şeklinde ifade etmiş, internet kullanımı ile ilgili ek bir soru sorulması üzerine *"Yani internet olarak işte videolardan faydalanıyoruz ne bileyim belirli gün ve haftalarda işte o anki o haftanın anlam ve önemine uygun videolar izletiyorum. Bunun dışında pek çok işte çalgı tanıtımında örnek veriyorum kolaylıklar sağlıyor hani çok içeriğe girdim belki ama yani pek çok şeyde internetten daha rahat faydalandığım için."* şeklinde görüş belirtmiştir.

Ö18 *"… Olumlu yönü olarak da pandemi sürecinde yapılabilecek en doğru yaklaşım buydu. Uzaktan eğitim olarak. Çünkü biz uygulama dersiyiz, uygulama dersi olduğumuzda bir sınıfta en az 15-18 kişi oluyoruz. Eser söylüyoruz, enstrüman çalıyoruz, bizim uygulama dersi olduğumuz için daha yakın oluyoruz yani şarkı söylerken, enstrüman çalarken vs. bu pandemi döneminde uzaktan olması bu bakımdan olumlu oldu."* şeklinde görünüşü ifade etmiş,

Ö20 *"… Ama çok güzel teori verdim. Bu süreçte çocuklar baya üniversite 1 düzeyinde teori şeyleri oldu bilgileri. Olumlu yanı teorik bilgiler diyelim, olumsuz da uygulamanın olmaması maalesef."* şeklinde belirtmiştir.

Ö22 *"Şimdi şöyle olumlu yönü şu anlamda oldu; okul içerisinde yani normal şartlarda kendim için söylüyorum, programa bağlı olarak yani kazanıma bağlı olarak gitsek de okuldaki*

yapılan sınavlar, deneme sınavları, ortak sınavlar derslerimize denk gelebiliyordu. O yüzden benim de ve birçok öğretmenin de dersine denk geliyordu. O yüzden çok ders kaybımız olabiliyordu. Haftada 1 saat olduğu için 1 öğrenciyle haftada 1 kere ders yapma imkânın var. Onu kaybettiğin zaman bir sonraki haftaya kayıyor ders ve o yüzden de derslerimiz gitmiş oluyordu ama bu şekilde hiç kimse dersimizi alamamış ya da hiçbir deneme sınavı gibi ortak bir sınava denk gelmediği için ben tam zamanında bütün konularımı işlemiş oldum bu dönemde aslında ilk defa. O anlamda yani ben memnunum yani bütün konuları çocuklara anlattım anlatabildiğim kadar, hepsi anladılar, yani tek tek işledik. Bir de gürültü, dur-sus gibi kavramlar olmuyor. Çocuklar normal eğitimde sınıfta biliyorsunuz konuşuyorlar, bazen gürültü oluyor, dersin işleyişini engelleyecek durumlarla karşılaşıyorsunuz. Onlar olmadı uzaktan eğitimde. Çünkü sesleri kapalı oluyor, dinliyorlar, konuşmak isteyen konuşuyor, daha sakin geçiyor ve siz rahat anlatıyorsunuz. O yüzden dışarıdan çok bir etken olmadı. O anlamda ben çok memnunum. Bütün işlemem gereken konuları gerçekten tam zamanında yetiştirebiliyorum, işliyorum" şeklinde ifade etmiştir.

Elde edilen bulgulara göre müzik öğretmenlerinin tamamı görüşmenin yapıldığı tarihlerde aktif olarak uzaktan müzik dersi işlemektedir. Katılımcılardan Ö2, Ö11, Ö19 ve Ö23 uzaktan müzik dersinin olumlu ve olumsuz yönleri ile ilgili sadece olumsuz görüş belirtmiş, diğer katılımcılar hem olumsuz hem olumlu görüş belirtmişlerdir. Aşağıda elde edilen bulgulara göre ulaşılan ana tema ve alt temalara yer verilmiştir.

Tablo 6.

Olumlu Görüş Oluşturan Etkenler

Olumlu Durumlar
-İletişim Kolaylığı ve Öğrenciye Her An Ulaşılabilmesi
-Teknolojiyi Daha Etkili Kullanma
-Yaşam Boyu Eğitimi Destekleme
-Zaman ve Mekân Kısıtlamasının Bulunmaması
- Teorik Konuları İşlemede Kolaylık
-Öğrencilerin Dersten Soğumamaları

-Kolay Oluşturulabilen Sınıf Disiplini

-Veli Gözündeki Algının Olumlu Yönde Değişmesi

-İstekli Öğrencilerin Derse Gelmesi

-Öğretmenlerin Kendisini Geliştirme Çabaları

-Ders Kaybının Yaşanmaması

Alt temalardan "İletişim Kolaylığı ve Öğrenciye Her An Ulaşılabilmesi" başlığı incelendiğinde öğretmen ve öğrencilerin pandemi dolayısıyla birbirlerinin iletişim bilgilerine sahip olduğu, bu sayede günün birçok saatinde ve veli gibi aracı bireyler olmadan direkt iletişim kurabildikleri müzik öğretmenleri tarafından ifade edilmektedir. Bu durumun öğretmen-öğrenci iletişimini günün herhangi bir saatinde kolayca sağladığı düşünülmektedir. "Teknolojiyi Daha Etkili Kullanma" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri geleneksel eğitimden uzaktan eğitim yöntemine geçildiğinde teknoloji ile içli dışlı olan ve teknolojiyi fazla kullanmayan öğretmenlerin hepsinin teknoloji ile yakından ilgilendiği, eğitimlerinde çok sık kullandığı ve hatta eğitimlerinde teknolojiyi daha etkili kullanmaya çalıştıklarını belirtmektedir. "Yaşam Boyu Eğitimi Destekleme" başlığı incelendiğinde uzaktan eğitim yönteminin sadece eğitim öğretim çağındaki öğrencilere yönelik değil öğrenme isteği bulunan tüm bireylere yönelik olduğunun fark edildiği müzik öğretmenleri tarafından ifade edilmektedir. "Zaman ve Mekân Kısıtlamasının Bulunmaması" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri uzaktan eğitim yöntemiyle birlikte ders saatlerini ister erken, ister geç saatlerde yapabildiğini belirtmektedir. Ayrıca öğrencilerin kendi odalarından veya istediği yerden derslere katıldığı ifade edilmektedir. "Teorik Konuları İşlemede Kolaylık" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri geleneksel eğitim yönteminde teorik konuların işlenmesinin daha zor, uzaktan eğitim yönteminde ise daha kolay olduğunu belirtmektedir. "Öğrencilerin Dersten Soğumamaları" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri pandemi süreciyle geçilen uzaktan eğitimde müzik dersinin veriminin düştüğünü fakat pandemi öncesinde öğrenilen kazanımlardan daha geriye gidilmemesi adına uzaktan eğitimle müzik dersi verilmesini olumlu bulduklarını ifade etmektedir. "Kolay oluşturulabilen Sınıf Disiplini" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri uzaktan eğitimde geleneksel eğitime göre daha kolay sınıf disiplini sağladıklarını belirtmektedir. "Veli Gözündeki Algının Olumlu Yönde Değişmesi" başlığı incelendiğinde öğrenci velilerinin müzik

dersini basit, kolay ve hatta gereksiz bir ders olarak gördükleri, uzaktan eğitim yöntemiyle öğrencilerini müzik dersi işlerken gördükleri için müzik dersinin aslında gerekli, çok da kolay olmayan kültürel bir ders olduğunu fark ettikleri müzik öğretmenleri tarafından ifade edilmektedir. "İstekli Öğrencilerin Derse Gelmesi" başlığı incelendiğinde uzaktan eğitim yönteminde derse devam zorunluluğunun bulunmadığı, bu nedenle müzik dersini almak istemeyen öğrencilerin derse gelmedikleri belirtilmektedir. Bu sayede müzik dersine istekli öğrencilerin iştirak ettikleri ve dersin veriminin arttığı müzik öğretmenleri tarafından ifade edilmektedir. "Öğretmenlerin Kendisini Geliştirme Çabaları" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri uzaktan öğretim yöntemine hazırlıksız yakalandıklarını ve bu konuda kendilerini geliştirmeye çalıştıklarını belirtmektedir. "Ders Kaybının Yaşanmaması" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri geleneksel eğitimde deneme sınavı gibi nedenlerden dolayı bazı derslerinin aksadığı belirtilmektedir. Uzaktan eğitim yönteminde böyle bir durumla karşılaşılmadığı için ders kaybı yaşanmadığı müzik öğretmenleri tarafından ifade edilmektedir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada çalışma grubunu oluşturan müzik öğretmenlerine uzaktan eğitimin müzik derslerindeki olumsuz etkilerine dair görüş bildirmeleri amacıyla "Müzik dersinde yapılan uzaktan eğitim yönteminin sizce olumlu veya olumsuz yönleri var mıdır? Varsa nelerdir? Yaşadığınız sorunlara örnek ve çözüm önerisi verebilir misiniz?" sorusu yöneltilmiş ve cevaplamaları istenmiştir.

Aşağıda müzik öğretmenlerinin cevaplarına yer verilmiştir.

Müzik dersinde uzaktan eğitim yönteminin olumsuz yönlerine cevap veren katılımcılardan;

Ö1 "*Olumsuz kısmı da dersin işlenişi. Yani evet tabiki yarar sağlıyor, tabiki elimizden geldiği kadar yararlı olması için çabalıyoruz ama mesela bir internet kesintisinde sıkıntı yaşayabiliyoruz. Olumsuz noktası bu kısmı tamamen."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö2 *"Olumlu yönü olduğunu düşünmüyorum ben uzaktan müzik dersinde hocam. Olumlu yönünü pek görmüyorum hocam. Bizim yaparak yaşayarak öğrendiğimiz için hani direkt öğrenciyle aynı ortamda olup direkt göz teması kurarak hani direkt dönüt vererek eğitimin daha mantıklı olacağını düşünüyorum ben."* şeklinde belirtmiştir.

Ö3 "*… Ama olumsuz yönü de çocukların her biri katılamıyor. Malum maddi sebeplerden dolayı her öğrencinin bilgisayarı yok ya da interneti yok. Bu yüzden her çocuk*

bağlanamıyor. Doğal olarak ben de bu çocukların hangilerinin ne sebeple bağlanamadıklarını bilmediğim için olumlu ya da olumsuz karar vermekte sıkıntıya giriyorum. Sınav sürecinde. Böyle bir sorunumuz var." şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Ö4 "… *Olumsuz yönleri az önce bahsettiğim gibi yani mesela benim orkestra dersim var Türk Çalgıları adı altında. İşte bağlama öğrencileri ile aynı anda çok sesli eserler çalıyoruz. Şimdi bunu mesela uzaktan o kadar zor ki yapmamız. Yani mesela Zoom'da da aynı anda hadi gençler başlayalım dediğinizde hani dörtlü beşli farklı farklı senkronizasyonlarda çalma olmuyor tabii ki de. Tek çözüm şu oluyor işte çocuklar işte siz mikrofonlarınızı kapatın, herkes beni dinlesin hani benle çalsın gibi, yani çok zorlandığımız alanlar oldu. Çok mesela fazla desibelde çok fazla seste sesin kesilmeleri oldu. Öğrencileri duyamadık. Yani bu anlamda hani müzik anlamında olumsuz çok fazla yönü oldu dediğim gibi. Yüz yüzeyle tabiki de kıyaslanamaz. Diğer alan teorik alanlarda dediğim gibi hani çünkü anlatıyorsun. Biz nasıl şu an konuşuyoruz, işte siz beni duyuyorsunuz, ben sizi duyuyorum. İletişimde herhangi bir kopukluk yok ama bu sanatla ilgili bir şey olduğunda ki sanat sadece işte notayı çalmak söylemek değil. Onu hissetmek, onu kendince yorum katabilmek, burada bunları çok fazla yapamıyoruz. Biraz da samimiyet ve birliktelik istediği için o da maalesef uzaktan eğitimde bi ekranda olmuyor. Dolayısıyla hani müzik dersinde kendi alanımda hani olumlu mu olumsuz mu ağır basar diyorsanız olumsuz yönleri daha fazla bu anlamda. Çözüm önerisi olarak, bi çözüm bulamadık. Yani en azından orkestra dersinde bulamadık. Diğerlerinin zaten biraz olsun çalgı dersleri bireysel gidiyor. Yani her çocuğun kendi kişisel gelişimine göre enstrüman parça seçimleri oluyor. Herkes aynı anda aynı şeyi çalmıyor. Dolayısıyla saatlerde bölmeler yaptık. Çocukların zaman aralıklarına göre bölmeler yaptık. Bazen ders programlarında. İşte bu mesela olumlu yönü. Yani okulda mesela 08.30'daki dersi işte 08.30 çok erken, ben bunu akşam işte 5'e alayım diyemiyorsun. Ama mesela uzaktan eğitimde işte öğrenci diyor ki hocam 08.30'da ben evde bağlama çalamam. Apartmanda yaşıyorum haklı olarak. Bu sefer çocuklarla başka bir saate alıyorsun. Ya o anlamda az önce de dediğim gibi zaman ve mekân bağımsızlığı o anlamda güzel bişey. Bu da belki hani olumlu çözüm yönleri ama onun dışında çözüm bulamadığımız çok şey var. Belki de bizim eksikliğimizden dolayı. Okulda da bunu çok konuştuk. En azından ses teknolojileri ile ilgili kendi alanımızda daha fazla ne yaparız diye hani bu alanda müzik ve teknolojileri alanında seminerler almayı çok istedik. Hatta burada güzel sanatlar fakültesine de bir ara başvurmayı düşündük belki oradaki hocalar bize bu konuda destek olurlar diye. Çünkü eksiklik var gerçekten bu konuda hani. Eminim bütün müzik öğretmenleri de bu konuda hani çok fazla işin içinde olmayan, merakı olmayan, daha önce*

araştırmamış olmayanlar bi fikir sahibi değildir bizim gibi. Hani o anlamda tabiki de çözüm olması iyi olabilir. Bakalım biz de istiyoruz. Şimdi bundan sonraki süreçte eğer böyle devam ederse mutlaka bu seminerler dersler kurslar 1. soruda bahsettiğiniz gibi bir miydi iki miydi hatırlamıyorum. Almayı düşünüyoruz." şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Ö5 "*… Olumsuz tarafı da mesela çoğu öğrencide internet yok. Onun dışında işte bilgisayar yok. Tablet yok, telefon yok. Onlar bağlanamıyorlar hani özellikle durumu iyi olmayan öğrenciler. Ya bunlar çok fazla. Ya da köyde yaşayan öğrencilerin mesela bunlar çok sıkıntı çektiler. Bizim bulunduğumuz ilçede de var. Bunlar da olumsuz tarafı tabii. Çünkü uzaktan eğitim maddi bir desteğe ihtiyaç duyuyor hani. Yüz yüze eğitim gibi değil. Hani yüz yüze eğitimde sadece okula gitmeniz yeterli oluyor hani. Ulaşımı hallettiniz zaman yüz yüze eğitim alabiliyorsunuz. Ama uzaktan eğitimde öyle değil. Olumsuz tarafı da bence bu. Tabi şeyler var mesela hocam bi de ders yaparken bağlantıda sıkıntılar çekiyoruz hani işte yeri geliyor sistemde sorun oluyor. Onun dışında işte öğrencilerin mikrofonu çalışmıyor. Bizim sesimiz gitmiyor. Siz de yaşamışsınızdır hani. Bu tip sıkıntılar da oluyor tabi ara ara. Bunlar da olumsuz tarafları tabi. Bi de en büyük olumsuz tarafı da şu; ya şimdi bu süreçte sürekli evlerde olduğumuz için hepimiz daha fazla bilgisayarla telefonla haşır neşir oluyoruz. Yani zaten öğrencilerin 6 saat dersi oluyor. Bunun dışında ek ders yapan hocalar oluyor mesela öğrencilerle. Sürekli böyle ekran başında olmaları da ya bence bayağı olumsuz tarafı diyebilirim yani uzaktan eğitimin."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö6 "*… Fakat uygulama süresinde uygulama süresini geçmek zorunda kaldığımız dönem oluyor işte mesela çocuklara tartım anlatıyoruz, notaları anlatıyoruz, gösteriyoruz ama uygulayamıyoruz yani bir türlü. Yani ben buradan sesi veriyorum, ya da tartımı gösteriyorum, çocuğun kamerası bozuksa zaten gösteremiyor. Sesi gelmiyorsa zaten anlaşılmıyor. O yüzden bi de kamera açma zorunluluğu yani olmadığı için bu baya zorladı yani. Ya da kameraya sahip olmuyorlar, o maddi durumları olmuyor. Yani o yüzden böyle sıkıntı olabiliyor. Gösterdiğim işte tartımları yapabilmeleri için dediğim gibi. Bi de internetin kesintisiz olması gerekiyor. Bunların tamamını yapabilmek için. Mesela derste çocuk tam konuşurken ya da tam tartımı gösterirken internet gidiyor mesela. Hep beraber onu beklemek zorunda kalıyoruz. O sırada başka bir öğrenciye izin veriyorum mesela. O da duymuyor. Bişeyi açıyor kapatıyor falan derken öyle 30 dakika bitiyor yani."* şeklinde ifade etmiş ve çözüm önerisi olarak *"Zoom önerisi olarak iyi bir internet bağlantısı olması gerekiyor diye düşündüm hani. İşte kesintisiz dediğim gibi ve işte hani bütün çocukların imkânı olmalı ya da gerçekten bunu devlet ülke olarak sağlamalıyız. Telefon, işte telefon demişim bilgisayar, mikrofon, kamera, internet hani*

bunları çocuklara sağlarsak ben uzaktan eğitimi öyle yapabileceğimizi en azından bizim dersimizde öyle verim alabileceğimizi düşünüyorum." şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Ö7 ve Ö8 "*Olumsuz yönleri de zaten belli hani bu süreçte biz bölüm olarak çok verimli dersler işleyemedik. Çünkü mesela ben solfej okutuyorum çocuklara, işte ritim soruyorum ve bir ezgi diktesi yazdırıyorum. Eş zamanlı ders yapamıyoruz. Yani mesela benim sesim geç gidiyor, çocukların sesi geç geliyor, işte ritim çalıyorum hocam işte şurayı duyamadım, şurası geldi ortayı duyamadım diyor ya da mesela üç ses basıyorum hocam iki ses geldi bi sesini duyamadım diyor mesela. O yüzden biz olumsuz olarak çok etkilendik. Olumlu olarak da dediğim gibi hani en azından okul var gibi dersten soğumamış oldular. Hani bir şekilde devam etmiş oldu ama dediğim gibi katılım da burada çok önemliydi."* şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Ö9 *"Bence bu süreci en kolay ve en keyifli halde sürdürebildik. Ben kendi branşım adına bir sorun bir problem olduğunu düşünmüyorum. Sadece öğretmenin stilini değiştirmesinin yeterli olabileceğini düşündüğüm için ilk başlayan süreçlerde bir repertuar oluşturdum neyi yapabilirim diye. Sadece birkaç dakika düşündüm ve hayatıma aldım. Farklı bir şekilde olabileceğini düşünmüyorum zaten. Yani dinleme, söyleme, çalma, söyletme şeklinde. Çalma kısmını öğretmen yapıyor. Eğer ki bir çocuk bir enstrümanı yoksa öncesinden başlamadıysa kolaylıkla işlediğimi düşünüyorum. Bir sıkıntı olmadığını düşünüyorum ben. Giren öğrenciler de gayet keyif aldılar. Hatta müzik dersi onlara biraz da keyif verip toparladığı için gülümseyerek çıktılar. Aslında müziğin orada insan ruhunu iyileştiren kısmını biz bu yıl ben meyvesini aldım."* şeklinde belirtmiştir.

Ö10 "*Olumsuz yönleri de uygulamalı bir ders olduğu için kesinlikle benim onları tek tek görmem gerekiyor. Melodikada bir parça gösteriyorsam o gün mesela sıralanıyorlar 30 kişi. Her birine bir kişiye bir kişiye anlatıyorum burada da aynen ifade söylediğim sıra olayı devreye girmiş oluyor. Ben iki kişiye de kendi anlatacağımı anlatmıyorum. O kişi belki gösteriyor, ona da sözlü olarak anlatıyorum. Ellerinin o duruşunu, işte ritimsel hatalar yapıyorlar, kimi yerlerde notalarda hatalar yapıyorlar. Mesela melodika çaldıkları için ellerinin olumsuz buna olumsuz örnek verebilirim mesela. Uzaktan eğitim sürecinin olumsuz yönleri. Mesela uygulamalıda melodika çalacaklar ve çalarken piyano tekniğiyle parmak numaralarına dikkat etmeleri gerekiyor. Parmak numaralarını orada benim söylediğim şekilde yapmıyorlar. Kendilerince yapmaya çalışıyorlar. Tek tek basmaya çalışıyorlar. Hâlbuki 5 tane parmaklarını birlikte kullanmaları gerekiyor. Bütünlüğü sağlayabilmeleri için daha sağlıklı bir çalışma. Tekniğiyle bunu sağlayabilmek. Mesela 6. Sınıflarda çok zorlandım. Bazen 8'lerde bile. Çünkü sürekli çalışamadıkları için onlar da unutuyorlar. Tekrar etmeleri gerekiyor. Yani*

böyle olumsuz yönlerine de bunları örnek verebilirim. Uygulamalı olduğu için. … Ama onlarda da geri dönütler almadığım için daha fazla olumsuza örnek verebilirim. Çünkü geri dönütler onlarda da ağır oluyor. Sanki zamandan tasarruf sağlamak benim için olumluymuş gibi geliyor fakat burada kesin sonuca ulaşamayacağımız için ben olumsuz yönlerini söyleyebilirim ancak." şeklinde ifade etmiş ve yaşadığı sorunlarla ilgili *"yani şu an için sadece bazen anlamadıklarını söylüyorlar. Ben de anlatıyorum fakat işte tam sonuca ulaşamıyoruz. Yani hani belki ben orada olsam ufacık söylesem yani kesinlikle ben onların tam öğrenip öğrenemediğini uygulamalı olduğu için. Tamam yapıyor ama hani ya da anlatamıyorum pes etmek zorunda kaldığım açıkça söylüyorum vakitler oldu yani artık elimden bir şey gelmiyor, onun elinden de bir şey gelmiyor. E tamam sen bu kadarını öğrendin inşallah yüz yüze eğitimde tekrar ben size gösteririm diyorum yani. Bu şekilde pes ettiğim vakitler çünkü vakit yetmiyor anlatsam da. Arkada başka sorularını sormak isteyen öğrenciler var. Doğru olanı anlatıyoruz fakat dediğim gibi tam anlamıyla deli dolu öğrenip öğrenmediğine dair tam kesin bilgiye sahip olamıyorum."* şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Ö11 *"Bir kere hocam uzaktan eğitim sürecinde bütün öğrencileri dersimize toplayamıyoruz ister istemez. Çünkü öğrencinin işte biteğinin işte bilgisayarı yok, onun öyle sorunlarımız var. İnternet sorunu yaşayabiliyor. O yüzden verdiğimiz eğitimi tüm öğrencilere yansıtamıyoruz. Aslında olumsuz yönü bu hani çünkü bazen katılıyor 10 öğrenci 15 öğrenci. Ama sınıf düzeyinde yüz yüze eğitime geçtiğimiz zaman bütün öğrencilere ister istemez etkili olmaya başlıyoruz. En önemli eksikliği tüm öğrencilere ulaşamıyoruz yeri geldiğinde. Benim için eksikliği bu. Kimi öğrenci takip ederken önden gidiyor ve diğer öğrenciye ulaşmak zor oluyor. Bu olumsuz şeyi oluyor tabiki uzaktan eğitimin. Çözüm önerisi olarak da tabiki milli eğitim olarak destekleniyor. İşte tabletler filan destekleniyor ama tabiki öğrenciye de okul aslında bir disiplin ve planlı çalışma şekli veriyor. O yüzden uzaktan eğitim sürecinde öğrenci bu konuda da kendinde sorunlar yaşayabiliyor. O yüzden öğrenciye sınıf yönetimi açısından işte bütün öğrencilere ulaşma açısından uzaktan eğitim sürecinde bu şekilde sorunlar yaşıyoruz."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö12 "*Yaşadığımız sorunlar çok büyük sorunlar, bunların çözüm önerileri de çok büyük araştırmalardan geçtiği sürece sanırım bir aşama kaydetmiş olabilir. … Ancak olumsuz yönler daha fazla, daha baskın olduğu için bunlarla ilgili temel sıkıntı aslında internet altyapı sistemlerinin çözülmesi gerektiğidir. Her öğrenci aynı fırsatlara aynı koşullara sahip değil. Fırsat eşitsizliği dediğimiz nokta çok taşımaktadır. Her öğrencinin evinde piyanosu yok örneğin. Yani benim dersimi yürütebileceğim ana materyalim yok. Kaldı ki var olanda da bu*

piyanonun var olduğu öğrencimde de internet problemlerinden dolayı bir sürü aksaklık yaşanmaktadır. Bunlara çözüm ne yapılabilir? Bu sorunlar öncelikle kategorize edilip başlıklar altında toparlanır. Altyapısal internet vs. teknolojik sorunlar olarak. 2, eğitim içeriği ile yapılabilecek yeni yöntemlerle ilgili bir başlık olabilir. 3. ise ana materyalin temini sorunudur. Bunlar aynı zamanda birazcık da maddi ve manevi katkılar da gerektirmektedir. Çözüm önerisi olarak şunu söylemek çok büyük ütopik bir düşüncedir. Örneğin devlet, bütün öğrencilerimize piyanoyu verecek gibi. Bu gerçeklikler de söz konusu iken değerlendirmek gerçekten uzun bir süreç istiyor." şeklinde belirtmiştir.

Ö13 "… *Sorun olarak da şöyle ben şu anda bu görüşmeyi zoom üzerinden yapıyoruz. Eba da, Eba platformunda da Zoom altyapısı kullanılıyor diye biliyorum. Zoomda müzik öğretmenleriyle ilgili hiçbir şey yok. Yani bizim burada mesela şunlar olabilir. Buraya paylaşacağımız mesela bir uygulama yapılabilir. Yani tüm ülkemizin bunu yapacak gücü, bunu yapacak insanlar mutlaka vardır. Müzik dersleri ile ilgili veya işte başka branşlarla da ilgili uzaktan eğitime katkıda bulunabilecek uygulamalar yapılabilir. Uygulamalar yapılırsa bizim işimiz de çok kolay olur. Dersimiz de daha keyifli olur. Uzaktan eğitim sürecinden bahsediyorum. Sorun olarak da bunu görüyorum. Yani beyaz tahta var ama dizekli tahta yok gibi. Yani en basit örneğiyle söyleyeyim bunu mesela. Hani biz bunu kendimiz çözüyoruz bir şekilde hani yansıtıyoruz, bir şeyler yapıyoruz, çözüyoruz ama daha güzel daha kullanışlı bir uygulama olabilir. Bizim dersimiz açısından."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö14 "*Fakat bu gene de hani online bir ortamda yapıldığı için olumsuz yönleri var. Şöyle ki; ben ilçede görev yapıyorum. İnternet sıkıntısı olan çocuklarım var, öğrencilerim var. E internet sıkıntısı olunca derse girmek istedikleri halde giremeyen, başarılı olacağı halde derslere katılamayan ve dersleri takip edemeyen öğrencilerim var. O yüzden onlara ulaşamıyorum, onlarla ders yapamıyorum ve ayrıca bir olumsuz yönü daha vardı hocam hatırlamaya çalışıyorum. Durum böyle olunca yani ulaşabildiğim, çok rahat ulaşabildiğim öğrencilerim varken internet problemi yüzünden, cihazı olmayan internet, elinde herhangi bir interneti olmayan öğrencilerim de olduğu için onlara ulaşamıyorum. Bu da olumsuz bir yönü bence. Buna bir çözüm önerisi ben veremiyorum. Bunu ben hani bakanlığın çözmesi gerektiğini düşünüyorum açıkçası, çünkü cihaz ve internet sıkıntısı olunca bizim de yapabileceğimiz hiçbir şey olmuyor. Gene ders işlerken aynı şekilde mesela elektrikler gidiyor, bir şey oluyor, bağlantı kopuyor, bir yerde çekiyor, bir yerde çekmiyor bunlar bizi engelleyen şeyler diye düşünüyorum müzik dersini uzaktan eğitim yoluyla işlerken."* şeklinde belirtmiştir.

Ö15 ”… *Onun dışında olumsuz yönleri tabiki var. Hani öğrenci mesela netten kesiliyor, dersten kopmak zorunda kalıyor, işte mesela annesi orada bir şey söylüyor, yemek yedirmeye çalışıyor çocuğa dersteyken, e çocuğun tabiki akışı bozuluyor. E bunlar da tabiki bir sorun yani tam odaklıyorsunuz çocuğu derse hazır hale geliyor ama oradan baba bir şey söylüyor, anneanne oradan geliyor fikir veriyor, mesela ben çocuğa soru soruyorum, yanındaki dedesi cevap verebiliyor. Bazen öyle sorunlarla da karşılaşabiliyoruz. Özellikle de söylüyorum hani siz cevap verin, siz yapın. Eğer biliyorsanız söyleyin, bilmiyorsanız da söyleyin ama çevre baskısı bu konuda biraz fazla olabiliyor tek küçük yaş grupları olduğu için özellikle küçük yaş gruplarında. Tek başlarına giremedikleri için bu tarz sorunlar olabiliyor. Ama başka olumlu yönü derseniz dediğim gibi mesela seslerini kapatıp direkt bana odaklayabiliyorum o şekilde bir yöntem de buldum kendi açımdan. O yüzden gayet olumlu ve olumsuz yönü de çok fazla olduğu için bunlara bu şekilde örnek vermek istedim.”* şeklinde ifade etmiştir.

Ö16 “ … *Dersim açısından çok bir şey katmadı bence uzaktan eğitim. Neden katmadı biliyor musunuz; yani çocuk bir şeyler uygulamak istiyor. Orada bir sıraya ritim tutmak istiyor. Haliyle takdir edersiniz ki bu senkronizasyon sorunundan dolayı bunu de denedim. En başlarda bunu da denedim melodikayı öğrettiğim sınıflarda denedim. Olmadı. Bir arada çalmak, bir arada söylemek, birisi başlıyor diğeri iki kelime sonra geliyor, biri bir cümle sonra geliyor belki de. Olmadı, o internete bağlı olarak, isme bağlı olarak da değişiyor galiba. Bu bence açıkçası bir olumsuzluk oldu. Neden? Uygulayamadı çocuk. Ben istediğim gibi yani böyle coşkuyla ders işleyemedim. Neden? Çünkü ben derse girdiğim zaman o dersin içinde konudan daha çok ben yaşıyorum. Ama yine de, yine de diyorum kendimce yöntemler geliştirdim. Şimdi yaşadığım sorunlarla ilgili örneklere geleceğim. 6’lara notaları öğrettim. Hepsi tamam biliyor. Ben öyle düşünüyorum. Aradaki böyle değerlendirme çalışmalarında hadi bakalım bir yarışma yapalım deyip de notayı kim daha önce öğrenebilecek, kim daha önce ben ekrana yazarken daha kim bulacak gibisinden tamam çocuğu aktifleştirebildim. Ama sonrasına geçemedik. Tamam notaları öğrettim, vuruşları öğrettim, vuruş kümeleri nasıl gruplanır, ölçü sayılarını öğrettim, bir yerde kaldık, gidemedik. Solfej yaptırmaya çalışıyorum olmuyor. Yani bu yüz yüze olmadan ya da bir tamam ben burada müzik aleti de çalıyorum bir de aynı senkronizasyonu öğrenciyle yaşıyorum mesela. Ben çalsam da çocuk geriden geliyor. E bir sonraki ölçüde zaten o nota geçiyor. Doğru mu okuyor, yanlış mı okuyor yapamadım. Onu takip edemedim.”* şeklinde ifade etmiş ve devamında öğrendiği teknik ile ilgili “… *Ama yukarıda çıkarımlarda da aynı şeyi söyledim. Buna bir 30 dakika bir öğrenciye 5 dakika gibi düşünürseniz, 20 kişilik bir sınıfta çok çok yetersiz oldu. Ne yaptım, ilk aşamada çok istekli öğrencilerle ders yaptım.*

Bir müzik aleti çalma isteği, hele hele 5. Sınıfta parantez açayım dersim yok benim. Bizim okulumuz proje okulu olduğu için 5'lerin dersine giremiyoruz. Haliyle ilkokuldan da zaten bilgisiz gelen bir nesil. Müzik adına bilgisiz gelen bir nesil. E şimdi 6. sınıfa geliyor çocuk kitaptaki parçanın ağırlığına bakarsak onun çok iyi böyle eline melodikayı alıp parmaklara hiç bakmadan çalabileceği kalitede, yükseklikte parçalar. Dolayısıyla 5'te yok, ilkokulda yok, 6. sınıfta çocuğa oyunla müziği sevdirmeye açıkçası uğraştım. Ve bunu 6'larda özellikle başardığıma inanıyorum. Çünkü inanın katılamayacak olacak olan öğrenci bile destek noktalarına gidip, bilim sanat merkezine gidip sadece müzik dersi için orada bulunup geri evine gittiğini biliyorum. Bunu öğretmen arkadaşlarla yaptığım görüşmelerden çıkarıyorum. Yani bu konuda verebileceğim en güzel örnek öğrenciyi anlamak ve ne istediğini bilmek bence." şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Ö17 "*Onun dışında daha çok ben olumsuz yönlerini görüyorum. Şöyle olumsuz yönleri; yani öğrencilerin mikrofonları kapalı ya da ne bileyim kameraları kapalı, öğrenciden yanıt alamıyoruz, tek başımıza ders işliyoruz. Yani olumsuz yönlerinden bir tanesi bu başka da aklıma gelenlerden ne bileyim öğrenci katılımı zaten yok. Yanıtsız her şey. Bilirsiniz hani katılım olsa dahi öğrenci katılımı da olsa bile zaten hani müzik dersinde işte şarkı söylememiz gereken yerde ya da birlikte herhangi bir işte uygulamalı bir etkinliği yaparken yani bunlarda çok mümkün olmuyor. Eş zamanlı bir şeyler yapılmıyor kısacası. Bunlar olumsuz yönleri diye düşünüyorum."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö18 "*Olumsuz, aslında ben olumlu yönden bakmak istiyorum fakat olumsuz yönleri var tabiki nedir bu; öğrencilerle birebir iletişim kuramıyoruz. Teknik çok problemleri var. Bilgisayarları olmayan olsa da internetlerinde sıkıntı olan. Bu yüzden derse katılamayan ya da az limitli internetleri olduğu için ve 1 ailede 3-4 kardeş oldukları için örnek vermem gerekirse sırayla dersleri aldıkları için benim gireceğim müzik derslerini bir tık daha geriye atarak çalıştıklarını fark ettim mesela. Bu olumsuz bir yön. Olumsuz da olsa daha güzel, daha devamlı, daha çok öğrencilere dokunarak ders işleyebileceğimizi düşünüyorum. Olumsuz yönleri bu."* şeklinde belirtmiştir.

Ö19 *"Örnek olarak mesela dediğim gibi müzik dersi uzaktan zorlukları gerçekten çok fazla. Mesela grup çalışması yapma imkânımız olmuyor. İnternet ağı çünkü buna izin vermiyor. Gecikmeler oluyor. Müzikte çünkü örnek veriyorum ritim çalışması yapacaksak ben öğrenciye gösterdiğim ritmi karşıda duymam gerekiyor ve 1 saniyelik ses kaybı bunun bana yanlış olarak aktarılması olarak geçiyor. Birlikte söyleme yapmamız imkânsız çünkü öğrenciler arasında*

yine sıkıntılar yaşanıyor. Saniyesel farklar birlikte müzik yapmayı, şarkı söylemeyi, dinleme-söyleme yapmamızı, ritim çalışmamızı, her şeyi etkilediği için gayet olumsuz yani. Ve çözüm önerisi de maalesef uzaktan olarak herhangi bir çözüm yok yani teknolojik olarak imkânlar bu şekilde." şeklinde ifade etmiştir.

Ö20 "*İlk önce olumsuzu söyleyeyim. Her derste olduğu gibi bizim dersimizde de tam bir katılım olmuyor. Bütün bir sınıfa hitap edemiyoruz, bütün bir sınıfa öğretemiyoruz. Tabiki de çok az katılım oluyor. Bu yüzden verdiğimiz bir bilgi bütün bir sınıfa geçmiyor. Yani uzaktan eğitim yöntemiyle yaptığımız için bunu. Onun dışında dediğim gibi sürekli teorik şeyler vermek durumunda kalıyoruz. Yani uygulama çok kısıtlı oluyor. Yani atıyorum ritim vurduracağız, ritim kalıbı öğreteceğiz müfredata göre verilen bizlere şimdi ses geliyor, gelmiyor, geç geliyor, takılıyor geliyor, ritim öyle bir şey değil ki, ritim anında duymanız gereken bir şey. Yani bu yüzden mesela o çalışmalar olmuyor. Herhangi bir enstrüman çaldıralım diyorsunuz e onun içinde de ses var, ritim var, bu tür aksaklıklar internetten kaynaklanan donmalar, yavaşlamalar, sesin gelmemesi bunlar çok büyük sıkıntı. Yani bizim dersimiz için çünkü sadece duyma ve hani ritme bağlı şeyler hani o an onu almadığınızda karşıya bir ürün geçmiyor. Eğitim de geçmiyor, karşıdan da dönüt alamıyorsunuz bu yüzden. Uygulamanın hiçbir yani ben açıkçası uygulamayı yapamadım müzik dersi adına. ... Olumlu yanı teorik bilgiler diyelim, olumsuz da uygulamanın olmaması maalesef."* şeklinde belirtmiştir.

Ö21 *"Müzik dersinde yani uzaktan eğitim yöntemi olarak kullandığım yani yöntemlerden birisi genelde okulda bir bağlama grubumuz var aktif olarak hani bağlama çalan bir grubumuz var. Onlarla yani şöyle hep sınıf sınıf sınıf bir araya geldiğimiz için hani mesela bir bağlama grubu her sınıftan bağlamacı var. O grup ayrı bir grup, hani ama burada biz nasıl yan yana gelemedik çünkü her sınıfta bağlamacı da var, gitarcı da var, piyanoyu çalan da var yani hani hiç bir şeyi çalmayıp sadece hani söyleyen de var. Biz burada belli bir parçayı belirleyip hani çocuklarla hep onları çaldık. Hani onların üzerine ilerledik. Dediğim gibi hani Zoom, internet bağlantısı, bazıları ilçede olduğu için bağlantı sorunu yaşadı. Hani bu sorundan dolayı giremediler. Girdiyse geç girdi vs. hani bir araya gelemdik yani hani bazı yönlerinde sıkıntı yaşadık."* şeklinde ifade etmiştir.

Ö22 "*…ama müzik anlamında, müzik yapma anlamında memnun değilim. Çünkü dediğim gibi birlikte şarkı söyleyemiyoruz, ben onlara diyafram nefesini anlatıyorum mesela 6. Sınıflara, kesinlikle diyafram nefesi yapabiliyorlar mı yapamıyorlar mı gözlemleyemiyorum. Hâlbuki sınıfta olsak hepimiz diyafram nefesini çalışırız, şarkı söylerler ben kontrol ederim. Bir*

de bütün öğrencilere ulaşamıyorsunuz. Çünkü işte 30 kişilik sınıfta sınıfın belli bir kısmı derse geliyor ve hep aynı öğrenciler derse katılıyor. Derste oldukları halde cevap vermeyenler, kesinlikle söz almayanlar, ismi var görüyorsunuz listede katılımcılar arasında var ama soru soruyorsunuz "buradayım" bile demiyor. Böyle sıkıntılar da yaşıyorsunuz ama müzik anlamında dediğim gibi ders işlemek için evet zamanında bitirdim o anlamda fayda sağladı ama müzik yapma anlamında çok bir fayda sağlamadı bana." şeklinde belirtmiştir.

Ö23 *"Şimdi birçok derste bence zaten uzaktan eğitimde sıkıntı çekildiği düşüncesindeyim ve çevremdeki sohbetlere, muhabbetlere tanık olduğum üzere de öyle olduğunu düşünüyorum. Ama müzik dersinde ekstra olarak sorun; bir kere senkronizasyon sıkıntısı zaten yaşıyoruz. En büyük sorunlarımızdan biri ve uygulama yaparken çok zorlanıyoruz. Genelde anlatım düzeyinde kalıyor. Öğretmen daha aktif, öğrenci daha pasif bir ortamda bulunuyor ve aslında çok severek katıldıkları bu derse biraz pasif kaldıkları için zamanla sıkılmaya başlıyorlar bunlar benim yaşadığım sıkıntılar."* şeklinde ifade etmiştir.

Aşağıda müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda ulaşılan ana tema ve alt temalara yer verilmiştir.

Tablo 7.

Olumsuz Görüş Oluşturan Etkenler

Olumsuz Durumlar
-İnternet Altyapı Problemleri
-Çevrim İçi Anlık Görüşme Platformlarındaki Problemler
-Verimli Ders İşlenememesi
-Öğrencide Duygu Durumun Anlaşılamaması
-Öğretmenlerin Teknolojik Bilgi Yetersizliği
-Uzaktan Eğitim Yöntemine Hazırlıksız Bulunulması
-Fırsat Eşitsizliği
-Ekran Başında Kalma Süresinin Uzaması

-Uygulamalı Ders İşlenememesi

-Yeni Öğrencilerdeki Adaptasyon Problemleri

-Sınıf Disiplini Oluşturulamaması

-EBA'da Müzik İçeriklerinin Az Olması

-Öğrenci Dikkatinin Çabuk Dağılması

-Düşük Öğretmen Motivasyonu

"İnternet Altyapı Problemleri" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri uzaktan eğitim yöntemiyle ders işlerken internet bağlantısının zaman zaman kesildiğini ve dersin aksadığını ifade etmektedir. Buna sebep olarak da internet altyapısının zayıf olmasını belirtmektedir. "Çevrim İçi Anlık Görüşme Platformundaki Problemler" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri Zoom ve Eba platformlarında ders esnasında ses kopması, sesin kısılması veya hiç gelmemesi, sesin bir an çok yavaş bir biçimde heceleyerek gelirken bazen de hızlı okuma yapar gibi çok hızlı biçimde geldiği, birden fazla sesin algılanamadığı, eş zamanlamanın tutturulamadığı gibi problemlerin olduğunu ifade etmektedir. "Verimli Ders İşlenememesi" başlığı incelendiğinde internet altyapı ve çevrim içi anlık görüşme platformlarındaki problemlerin ders saatinin verimli bir şekilde kullanılmasına engel olduğu, hatta işlenememesi gibi olumsuz durumlarla karşılaşıldığı müzik öğretmenleri tarafından belirtilmektedir. "Öğrencide Duygu Durumun Anlaşılamaması" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri uzaktan eğitimde öğrencilerle göz teması kuramadığı ve öğrencinin duygu durumunu uzaktan tespit edemediğini ifade etmektedir. "Öğretmenlerin Teknolojik Bilgi Yetersizliği" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri uzaktan eğitimle ders yapabilmek için hem teknolojik bilgi anlamında hem de teknolojik ekipman anlamında yetersiz bulunduklarını belirtmektedir. "Uzaktan Eğitim Yöntemine Hazırlıksız Bulunulması" başlığı incelendiğinde daha önce geleneksel eğitim öğretim yöntemleri ile ders işlemekte olan müzik öğretmenleri ansızın geçiş yaptıkları uzaktan eğitim yöntemi karşısında hazırlıksız bulunduklarını ve acemilik çektiklerini ifade etmektedir. "Fırsat Eşitsizliği" başlığı incelendiğinde uzaktan eğitim yönteminde öğrencilerin evinde maddi ve manevi olarak eşit imkânlara sahip olmamasından kaynaklı fırsat eşitsizliğinin bulunduğu müzik öğretmenleri tarafından belirtilmektedir. "Ekran Başında Kalma

Süresinin Uzaması" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri öğrencilerin uzaktan eğitim nedeniyle ekran başında daha fazla kaldıklarını ifade etmektedir. "Uygulamalı Ders İşlenememesi" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri uzaktan eğitim yöntemiyle işledikleri derslerde müziksel eserlerin seslendirilmesinde yorumlamanın günümüz iletişim programları ile yapılamadığı, uygulamalı müzik etkinliklerin yapılmasının çok zor olduğu, teorik olarak daha fazla ders işlenebileceğini belirtmektedir. "Yeni Öğrencilerdeki Adaptasyon Problemleri" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri okula yeni başlayan öğrencilerde okula alışma problemlerinin olduğunu ve bunun uzaktan eğitimle aşılamadığını, bunu sonucunda da birlikte eser icrasının yapılamadığını ifade etmektedir. "Sınıf Disiplini Oluşturulamaması" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri uzaktan eğitim yönteminde sınıf disiplini oluşturulmasının geleneksel eğitim yöntemine göre daha zor olduğunu belirtmektedir. "Eba'da Müzik İçeriklerinin Az Olması" başlığı incelendiğinde müzik öğretmenleri EBA'da müzik dersi kazanımına yönelik içeriğin bulunmadığını ifade etmektedir. "Öğrenci Dikkatinin Çabuk Dağılması" başlığı incelendiğinde uzaktan eğitim esnasında öğrencinin çevresinde bulunan bireylerin öğrenciye veya ders işlenişine müdahale ettiği, bununla birlikte öğrenci odağının uzaktan eğitimde çok fazla tutulamadığı müzik öğretmenleri tarafından belirtilmektedir. "Düşük Öğretmen Motivasyonu" başlığı incelendiğinde öğrencinin kamera ve mikrofon açma zorunluluğunun bulunmadığı, öğrencilerin müzik dersini önemli bir ders görmedikleri ve derse girmedikleri, öğretmenin daha aktif öğrencinin ise pasif olarak yürütüldüğü bir ders sürecinin olduğu müzik öğretmenleri tarafından ifade edilmektedir. Bu durumun öğretmenlerin motivasyonunu düşürdüğü belirtilmektedir.

4. SONUÇ

4.1.Tartışma ve Sonuç

Uzaktan müzik dersi hakkında müzik öğretmenlerinin görüşlerinin alındığı araştırmanın bu bölümünde, bulgulardan elde edilen sonuçlara ve ilgili literatür çerçevesinde tartışmaya yer verilmiştir.

Müzik öğretmenlerinin uzaktan müzik dersi hakkındaki görüşlerinin belirlendiği bu çalışmada 23 katılımcıdan 20'sinin uzaktan eğitim ile ilgili yeteri kadar bilgi sahibi olmadığı ve herhangi bir ön hazırlık içinde bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Araştırmanın bu bulgusunu destekleyen alanyazında yapılan çalışmalar bulunmaktadır. Narita (2018)'nın çalışmasında katılımcıların uzaktan eğitim yöntemine hazırlıksız olmaları ile ilgili benzer durumlara rastlanılmaktadır. Mısırlı, İzmirli ve Şahin İzmirli (2018)'nin çalışmasında da katılımcıların yarısının uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olmadığı ifade edilmektedir.

Araştırmada müzik öğretmenlerinin 13'ü uzaktan müzik derslerinin sürekli olarak yapılamayacağını ifade etmiştir.

Araştırmada müzik öğretmenleri uzaktan müzik derslerini sıklıkla Eba ve Zoom programları ile yürüttüklerini belirtmiştir. Müzik öğretmenleri tarafından Eba ve Zoom programı gibi çevrim içi anlık görüşme platformlarının uzaktan müzik dersi yapmak için uygun olmadığı, eş zamanlama, internet altyapısından kaynaklanan bağlantı sorunları, görüşme esnasında kopma, ses kesilmesi, sesin aniden hızlanması veya yavaşlaması, birden fazla kişiden gelen sesin veya müziksel anlamdaki çok seslilikte birden çok sesin algılanamaması, yüksek desibel ile karşılaşıldığında sesin gelmemesi gibi problemleri içerisinde barındırdığı ifade edilmiştir. Alanyazında araştırmanın çevrim içi platformlarda kullanılan görüşme programları ile ilgili bulgusunu destekleyen çalışmalar bulunmaktadır. Karahan (2016)'ın yaptığı araştırmada uzaktan eğitim yönteminin problemsiz olarak kullanılabilmesi için 20 Mbps ve üzeri internet hızına ihtiyaç duyulduğu, Koutsoupidou (2013)'nun araştırmasında da çevrim içi eğitim için yüksek internet hızına ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir. Bu sonuçlar araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir.

Yüz yüze eğitimde öğrencilerin sınıfta hâlihazırda bulunması, öğretmeni beklemesi, öğretmenin derse girdiği andan itibaren derse başlamasına imkân vermektedir. Araştırma kapsamındaki müzik öğretmenleri ise uzaktan eğitimde öğretmenlerin derse başlamak için

öğrencileri beklediğini ve süre sınırı bulunmasından dolayı da bu durumun zaman kaybına yol açtığını belirtmişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin uzaktan çevrimiçi görüşme platformlarında ölçme ve değerlendirme yaparken öğrenci üzerinde kazanımın yerleştiğini anlayamadığı, bu durumun da başarılı ve daha az başarılı öğrenciler arasında ölçme hatasına yol açtığı sonucuna ulaşılmıştır. Tuncer ve Tanaş (2011)'ın çalışmalarında uzaktan eğitim yönteminde ölçme ve değerlendirmenin hatasız yapılabilmesi için geliştirilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Buna göre uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirmenin hatasız yapılamayacağı sonucu desteklenmektedir.

Uzaktan müzik dersi yapan müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda müzik dersi ile ilgili sadece teori eğitimi verilebileceği, uygulamalı kazanımların ilerletilemediği ve ortaya çıkan sorunlar neticesinde gerçekleştirilemediği sonucuna varılmıştır. Çelen, Çelik ve Seferoğlu, (2013)'nun araştırmalarında katılımcıların uzaktan eğitim sistemlerinin içerik, kullanılan malzeme ve değerlendirme açısından yetersiz olduğu, eğitimin başarılı olması için uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimle desteklenmesi gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca psikomotor becerilerin geliştirilmesinin ve aktarılmasının uzaktan eğitim yönteminde oldukça zor olduğu, uygulamalı kazanımların gerçekleştirilemediği Sarıkaya (2021)'nın çalışmasında ifade edilmektedir. Barış ve Çankaya (2016)'nın çalışmasında ise uzaktan eğitim yöntemi ile eğitimlerin sözel ve teorik olarak verilebileceği, etkileşimli olan ve uygulama gerektiren derslerin bu yöntemle verilemeyeceği belirtilmektedir. Bu bağlamda uzaktan eğitim derslerinin teorik eğitim kapsamında verilmesinin mümkün olduğu fakat bireysel çalma performansı vb. uygulama içeren derslerde geleneksel eğitimin yerine geçemeyeceği ortaya konmuştur.

Öğrencilerin müzik dersini sınav odaklı bir ders olmadığı için fazla önemsemediği, derslere katılmak istemediği ve bu nedenle derse katılımın az olduğu, bunun öğretmen motivasyonunu düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır. Özalkan (2021)'ın çalışmasında öğrencilerin canlı derslere katılım oranının sınıfta bulunan öğrenci sayısının yarısından daha az olduğu belirtilmektedir. Bu çalışma araştırma sonucunda ulaşılan bulguyu destekler niteliktedir.

Diğer bir husus olarak da internet ve bilişim aygıtları bulunmayan öğrencilerin derslere katılamadığı, uzaktan eğitimin fırsat ve imkân eşitsizliği problemini ortaya çıkardığı sonucuna varılmıştır. Devran ve Elitaş (2017)'ın çalışmalarında teknolojik altyapısı ve imkânı bulunmayan öğrencilerin uzaktan eğitimden faydalanamadığı belirtilmektedir.

Araştırmada uzaktan müzik eğitiminde öğrencinin duygu durumunun anlaşılamadığı, bu nedenle müzik öğretmenlerinin ders yönlendirmesini öğrenci psikolojisine göre yapamadığı, öğretmenlerin geleneksel eğitimde kendilerini daha etkili gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Swan (2002)'in çalışmasında uzaktan eğitim yönteminde duygusal iletişim kanallarıyla iletişimin zor olduğu, sözel olmayan duyguların ifadesinin anlaşılamadığı belirtilmektedir. Yücetoker, Angı ve Kaynak (2021)'ın araştırmalarında da öğrencilerin yüz yüze eğitimde öğretmenin yanında bulunmasından manevi kaynaklı güç aldığı, kendisini daha iyi hissettiği ve motive olduğu belirtilmektedir. Bu sonuca göre uzaktan eğitim yönteminde öğrencinin duygu durumunun anlaşılmadığı görüşü desteklenmektedir.

Araştırmada müzik öğretmenleri MEB'e bağlı özel okullarda derse katılım oranının daha çok, devlet okullarında ise daha az olduğunu, her iki okul türünde de uzaktan müzik dersinde sınıf disiplini sağlamanın geleneksel eğitime göre daha kolay olduğunu ifade etmiştir.

Araştırmada müzik derslerini uzaktan eğitim yoluyla alan öğrencilerin ekran başında kalma süresinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Yıldırım (2020) ve Yektaş (2020)'ın çalışmalarında pandeminin sonucu olarak sürekli evde olan ve ekran başında kalma süresi uzayan öğrencilerde çeşitli sağlık problemleriyle birlikte ruh sağlığının da risk altına girdiği belirtilmektedir. Tükel (2020)'in çalışmasında da evde kalan bireylerde stres, depresyon gibi ruhsal hastalıkların Covid-19 pandemisinde yükseldiği ifade edilmektedir.

Beşinci ve dokuzuncu sınıflarda okuyan öğrencilerin, okula yeni başladığı için uzaktan eğitimde öğretmenlerine ve arkadaşlarına adapte olma sıkıntıları yaşadığı ve bunun uzaktan eğitimde aşılamadığı, ayrıca öğrenciler arasındaki sosyal aktiviteyi azalttığı sonucuna ulaşılmıştır. Kaya, Çitil Akyol, Özbek ve Pepeler (2017) çalışmalarında uzaktan eğitimin sosyal etkileşime engel olduğu ve yüz yüze eğitimin gölgesinde kaldığını belirtmektedirler.

Araştırmada müzik öğretmenlerinin düşüncelerine göre uzaktan müzik derslerinin aile ve toplum üzerinde olumlu etkileri de vardır. Geleneksel eğitimde ailenin okul ortamını bilmediği için müzik dersini basit, önemsiz ve gereksiz bir ders olarak gördüğü fakat uzaktan eğitim yöntemiyle ders işleyişine şahit oldukları için müzik dersinin daha önemli bir ders olduğunu fark ettikleri müzik öğretmenleri tarafından ifade edilmektedir. Bu bağlamda uzaktan eğitim yönteminin ailedeki ders algısını değiştirerek onlar üzerinde bir etki oluşturduğu sonucu da desteklenmektedir.

Araştırmada ayrıca uzaktan eğitimin zaman ve mekân kısıtlamasını ortadan kaldırarak birçok ortamda ve yaşam boyu eğitim kavramlarını desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. Kırık (2014)'ın çalışmasında uzaktan eğitim yönteminin her yaş ve her kesimin eğitim alma hakkına destek verdiği belirtilmektedir. Akdemir (2011)'in çalışmasında da uzaktan eğitim yönteminin zaman ve mekân kısıtlamasını ortadan kaldırdığı ifade edilmektedir.

4.2. Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda geliştirilen önerilere aşağıda yer verilmiştir.

Uzaktan müzik dersinde uygulamalı derslerin gerçekleştirilmesinin zor olduğu, teorik konuların aktarılmasının bu yöntemle daha kolay olduğu, bu nedenle uzaktan müzik dersinde uygulamalı kazanımlarının yüz yüze, teorik kazanımlarının ise uzaktan gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

Uzaktan müzik dersinde kullanılan çevrim içi anlık görüşme platformlarının ve internet altyapısının dersin kazanımını vermek için yetersiz kaldığı ifade edilmektedir. Bu paydaşların günümüz koşulları ve teknolojik gelişmeler düşünüldüğünde daha iyi olması gerektiği ve geliştirildikten sonra uzaktan eğitim yönteminin yoğun olarak kullanılması önerilmektedir.

Uzaktan eğitim yönteminde her öğrencinin bilişim ve teknoloji aygıtına ve bireysel internete sahip olmadığından uzaktan ders işlemek için öğrenciler arası fırsat eşitliğinin sağlanması önerilmektedir.

Müzik dersi ile ilgili kazanımlara yönelik Eba platformunda müzik ile ilgili içerik ve uzaktan eğitimle ilgili ders uygulaması geliştirilmesi önerilmektedir. Sağlanan bu imkânlarla müzik dersinin uzaktan eğitimde yeni bir boyut kazanacağı düşünülmektedir.

Uzaktan eğitim esnasında ekran başında kalma süresinin azaltılması bakımından günlük ders sayısının öğrenci sağlığını tehlikeye atmayacak şekilde indirgenmesi önerilmektedir.

Müzik öğretmenlerinin uzaktan müzik dersi işleme ile ilgili hem ders işlenişi hem de yeni yöntem ve yaklaşımlar öğrenmeleri bakımından destekleyici eğitim almaları gerektiği önerilmektedir. Müzik dersinin önemini yitirmemesi açısından bu eğitimlerin gerekli olduğu düşünülmektedir.

Okula veya sınıfa yeni başlayan öğrencilerin adaptasyon problemlerinin giderilmesi için uzaktan sosyalleşme etkinlikleri kapsamında oryantasyon eğitimleri verilmesi önerilmektedir.

Uzaktan müzik dersi ile ilgili müzik öğretmeni ve öğrencilerden geri dönüt alınması önerilmektedir. Alınacak geri dönütlerin bu yöntemle işlenecek olan müzik derslerini daha da iyileştireceği düşünülmektedir.

5. KAYNAKÇA VE EKLER

5.1.Kaynakça

Akbulut, E. (2006). Günümüz Müzik Eğitimcisi Nasıl Olmalıdır?. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(20), 23-28.

Akdemir, O. (2011). Distance Education In Turkish Higher Education. *Journal of Higher Education and Science*, (1)2, 69. https://doi.org/10.5961/jhes.2011.011

Akyürek, R. (2020). The Views of Lecturers about Distance Music Education Process in the Pandemıc Period. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 5(13), 1790-1833.

Anlar, B., Bayoğlu, B., Yılmaz, D., Ercan, H., Seydan, D., Oğuz, H. ve Türköz, K. (2013). *Gelişimsel Çocuk Nörolojisi Derneği Çocuk Sağlığı ve Gelişimi Dergisi*, 6, 3, Ankara.

Araz, G. (2014). *Eğitim Bilimleri Program Geliştirme, Sınıf Yönetimi ve Materyal Tasarımı* (1. Baskı, s.11-17) içinde. Ankara: Öğreti Akademi Yayınları.

Balaman, F. ve Hanbay Tiryaki, S. (2021). Corona Virüs (Covid-19) Nedeniyle Mecburi Yürütülen Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmen Görüşleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10 (1) , 52-84.

Barış, M. F., & Çankaya, P. (2016). Akademik Personelin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşleri. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 399-413. doi:10.14687/ijhs.v13i1.3378

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, Ebru K., Akgün, Özcan E., Karadeniz, Ş. Ve Demirel, F. (2019). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (26. Baskı, s.259-261) içinde. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Canbay, A. ve Nacakcı, Z. (2011). Mektupla Keman Öğretim Uygulamasına Yönelik İçerik Analizi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(21), 134 -152.

Can, Ajda A. ve Yungul, O. (2017). Müzik Eğitimi Kurumlarında Çalgı Eğitimi Alan Lisansüstü Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(45), 155-168. doi: 10.16992/ASOS.12216

Coşkunserçe, O. ve İşçitürk, G. B. (2019). Eğitim bilişim ağı (EBA) platformu hakkında öğrencilerin farkındalığının artırılmasına yönelik bir durum çalışması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research Education,* 7(1), 260-276. doi:10.14689/ISSN: 2148-2624.1.7c1s.12m

Çelen, Fatma K., Çelik, A. ve Seferoğlu, Süleyman S. (2013).Analysis of teachers'approaches to distance education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences,* 83, 388-392.

Devran, Y , Elitaş, T . (2017). Uzaktan Eğitim: Fırsatlar ve Tehditler. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi,* 8(27), 31-40. doi: 10.5824/1309-1581.2017.2.003.x

Harwood, Tracy ve Garry, Tony. (2003). An Overview of Content Analysis. *The Marketing Review,* 3(4), 479-498. https://doi.org/10.1362/146934703771910080

Gökçe, Asiye T. (2008). Küreselleşme Sürecinde Uzaktan Eğitim. *D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi,* 11, 1-12 .

Güleç, İ., Çelik, S. ve Demirhan, B. (2012). Yaşam Boyu Öğrenme Nedir? Kavram ve Kapsamı Üzerine Bir Değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 34-48.

Gül, İ. Ve Arabacı, İ. Bakır (2018). Uzaktan Eğitimle Öğrenim Gören Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencilerinin Programa İlişkin Görüşleri. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi,* 8(1), 79-88.

Karahan, Ahmet.S. (2016). Eş zamanlı uzaktan piyano öğretiminin geleneksel piyano öğretimiyle karşılaştırılarak değerlendirilmesi. *Turkısh Studıes International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,* 11(21), 211-228. https:/DOI Number: http:/doi.org/10.7827/TurkishStudies.

Karasar, N. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (35. Basım, s. 107-112) içinde. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Kaya, M., Çitil Akyol, C., Özbek, R., ve Pepeler, E. (2017). Lisansüstü Eğitim Programlarında Uzaktan Eğitim Uygulamasına Yönelik Eğitim Bilimleri Bölümü akademisyenlerinin Görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi,* 16(64), 1616-1627.

Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim* (s.29) içinde. Ankara: Pegem A Yayınları.

Kırık, Ali, M. (2014). Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi ve Türkiye'deki Durumu. *Marmara İletişim Dergisi,* 21, 73-94. doi: 10.17829/midr.20142110299

Kocabıyık, Oya O. (2016). Olgubilim ve Gömülü Kuram: Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırma. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 6(1), 55-66.

Koloğlu, Tevfik F. (2016). *Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Bakış Açıları ve Hazırbulunuşlukları: Ordu Üniversitesi Örneği*(Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Afyon, s:15,16.

Koutsoupidou, T. (2013). *Online Distance Learning and Music Training: Benefits, drawbacks and challenges*. International Conference in Open & Distance Learning, Athens.

Mısırlı, Zeynel A., İzmirli, S. ve İzmirli, Özden Ş. (2018). Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime İlişkin Metaforik Algıları. Hülya Gür ve Hasan Hüseyin Şahan (Ed.), *Uluslararası Necatibey Eğitim ve Sosyal Bilimler Araştırmaları Kongresi Bildiri Tam Metin Kitabı* (480-486) içinde, 4, 480-486, Balıkesir.

Millî Eğitim Temel Kanunu (1973, 14 Haziran). *Resmi Gazete* (Sayı: 14574). Erişim Adresi: https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf

Miles, Matthew B. and Huberman, A. Michael (1994). *Qualitative Data Analysis (2nd Ed.)*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

Muştu, Y. Ve Çavuş, E. (2012, Kasım-Aralık). *Kısa Mesaj Sunucusu (SMS Gateway) Tasarımı*. Elektrik - Elektronik ve Bilgisayar Mühendisliği Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Bursa. Erişim Adresi: https://www.emo.org.tr/ekler/8eda4053a599982_ek.pdf

Özalkan, G . (2021). Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme: Pandemi Sürecinde Sosyal Bilimler Eğitimini Yeniden Düşünmek. *International Journal of Economics Administrative and Social Sciences , Special Issue on Innovative Approaches to Teaching Social Science*, s:18-26.

Patton, Michael Q. (2018). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri* (2. Baskı, s.230) içinde. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Platon (2020). *Devlet, Hasan Ali Yücel Klasikler Dizisi* (Xl Basım, s.236) içinde. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Sağer, T., Eden, A. ve Şallıel, O. (2014). Müzik Eğitiminde Uzaktan Eğitim ve Orkestra Uygulamaları. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 4(9), 69-79.

Sarıkaya, M. (2021). Pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin müzik eğitimi ana bilim dalı öğrencilerinin görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 27(46), 92-100. https://doi.org/10.35247/ataunigsed.835720

Sönmez, V. ve Alacapınar, Fusun G. (2019). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (7. Baskı, s.72-13) içinde. Ankara: Anı Yayıncılık.

Stemler, S. (2001). An Overwiev Of Content Analysis. *Practical Assessment, Research, and Evaluation,* 7(17). https://doi: https://doi.org/10.7275/z6fm-2e34

Swan, K. (2002). Building Learning Communities In Online Courses: The Importance Of İnteraction. *Education Communication & Information*, 2(1), 23-49.

Şencan, İ. ve Doğan, G. (2017). Bilimsel Yayınlarda Kaynak Gösterme, Tablo ve Şekil Oluşturma Rehberi APA 6 Kuralları (2. Basım). *Türk Kütüphaneciler Derneği, Türk Kütüphaneciliği Dergisi*.

Tuncer, M. Ve Tanaş, R. (2011). Akademisyenlerin Uzaktan Eğitim Programlarına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Fırat ve Tunceli Üniversiteleri Örneği). *İlköğretim Online*, 10(2), 776-784.

Tecimer, B. (2006). İnternet ve Yaşam Boyu Müzik Eğitimi. *Müzik Eğitimcileri Derneği Dergisi*, 15, 8-9

Tükel, R. (2020). *Covid-19 Pandemisi Altıncı Ay Değerlendirme Raporu*. Türk Tabipleri Birliği, https://www.ttb.org.tr/kutuphane/covid19-rapor_6/covid19-rapor_6_Part71.pdf , Erişim Tarihi: 15.05.2021 .

Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 14, 543-559.

Uçan, A. (2005a). *Müzik Eğitimi* (3. Basım, s.31 içinde). Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.

Uçan, A. (2005b). *Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimizin Yeri ve Önemine Genel Bir Bakış*. 9. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda Sunulan Bildiri, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, s:4, Van. Erişim Adresi: https://www.yyu.edu.tr/images/files/IUlusalM%C3%BCzikEgitimiSempozyumu/Belgeler/Ali Ucan.pdf

Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitim* (s.16-20 ve 118-120) içinde. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yektaş, Ç.(2020). Ergenlerde Pandeminin Ruhsal Etkileri. *Türkiye Klinikleri Dergisi COVID-19 Pandemisi ve Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Özel Sayısı (1. Baskı)*, 13-8, Ankara.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (s.123-132 ve 239-240) içinde. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, K. (2020). İstisnai Bir Uzaktan Öğretim Eğitim-Öğretim Deneyiminin Öğretttikleri. *Alanyazın Eğitim Bilimleri Eleştirel İnceleme Dergisi*, 1(1), 7-15.

Yungul, O. (2018). Müzik Eğitiminde Web Tabanlı Uzaktan Eğitim. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(2), 1333-1348.

Yurdakul, B. (2005). *Uzaktan Eğitim, Eğitimde Yeni Yönelimler* (6. Baskı, s.271-288) içinde. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Yücetoker, İ., Angı, Ç. E. ve Kaynak, T. (2021). Evaluation of asynchronous piano education and training in the Covid-19 era. *Educational Research and Reviews*, 16(4), 109-117. https://doi.org/10.5897/ERR2021.4136

https://www.microsoft.com/tr-tr/microsoft-365/microsoft-teams/group-chat-software, Erişim Tarihi: 02.11.2020.

https://support.zoom.us/hc/en-us, Erişim Tarihi: 02.11.2020

https://www.whatsapp.com/about/ , Erişim Tarihi: 14.02.2021

5.2.Ekler

5.2.1.Veri Toplama Formu

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

LÜTFEN BU DÖKÜMANI DİKKATLİCE OKUMAK İÇİN ZAMAN AYIRINIZ

Sizi Onur TULGAY tarafından yürütülen "Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Müzik Dersi Hakkındaki Görüşleri: Çankırı İli Örneği" başlıklı **araştırmaya** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkına sahipsiniz. **Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniz** biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen **formlardaki** soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayınız. Bu formlardan elde edilecek kişisel bilgiler tamamen gizli tutulacak ve yalnızca araştırma amacı ile kullanılacaktır.

Değerli Katılımcı,

Bu araştırma müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitim süreci ile ilgili fikirlerini almak amacıyla yapılmaktadır. Katılımcı bilgilerinin gizliliği esas tutulmaktadır. Katılımcılara ait bilgiler isimle değil, kod ve numara ile tanımlanmakta ve kaydedilmektedir. Katılımcıların kişisel bilgileri hiçbir şekilde paylaşılmamaktadır. Görüşme sürecinde vereceğiniz cevaplar, bilimsel çalışmaya yön verecek ve sonuç almada çok yardımcı olacaktır. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayalıdır. Çalışma sanal ortamda gerçekleşeceğinden, çalışma öncesinde onayınız sözlü olarak alınacaktır. Bunun için görüşmemiz sırasında aşağıdaki cümleleri yüksek sesle okumanızı rica ederim. "Bugün (görüşmenin yapıldığı tarih), Benim ismim (adınız ve soyadınız), Bu çalışmanın amacı bana yeterli şekilde açıklandı ve "Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Müzik Dersi Hakkındaki Görüşleri: Çankırı İli Örneği" başlıklı çalışmaya katılmaya onay veriyorum. İstediğim zaman çalışmayı sonlandırabileceğimin farkındayım. Ayrıca çalışma süresince araştırma amaçlı kayıt alınmasını onaylıyorum."

Araştırmama verdiğiniz destek ve işbirliğinden dolayı teşekkür ederim.

Onur TULGAY

Araştırmacı

KATILIMCI BİLGİ FORMU

Adınız Soyadınız:..... (isteğe bağlı)

E-posta adresiniz: ..... (isteğe bağlı)

Öğrenim Düzeyiniz: Lisans Yüksek lisans Doktora

Kıdem yılınız (yıl olarak) :

Görev yaptığınız okulun adı? :……..

Uzaktan eğitimde hangi sınıf düzeyinde ders veriyorsunuz?.....

Araştırma Sorusu:

Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Müzik Dersi Hakkındaki Görüşleri: Çankırı İli Örneği

GÖRÜŞME FORMU

Görüşülen kişi: …….

Kod: Ö1

Görüşmeci: Onur TULGAY

Görüşme Tarihi: …/…/2020

Görüşme zamanı: … : … - … : …

Görüşme Yeri: Zoom platformu

Danışman Öğretim Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Demet AYDINLI GÜRLER

GÖRÜŞME SORULARI

1. Uzaktan eğitim yöntemi hakkında bildiklerinizi açıklar mısınız?

2. Uzaktan eğitim yöntemi ile ne zaman ve nasıl tanıştınız?

3. Uzaktan eğitimle ilgili ders/kurs/seminer/etkinlik vb. katıldınız mı? Evet ise hangi eğitimleri aldınız?

4. Uzaktan eğitim yöntemi ile en son ne zaman müzik dersi işlediniz?

5. Müzik dersinde uzaktan eğitim yöntemi ile haftada kaç sefer ders işliyorsunuz? Sizce yeterli mi?

6. Sizce müzik dersi sürekli olarak uzaktan işlemeye uygun mu?

7. Uzaktan müzik dersi işlemenin size katkı sağlayıp sağlamadığı hakkında fikirleriniz nelerdir? Sağlıyorsa nasıl? Sağlamıyorsa nasıl?

8. Müzik dersinde yapılan uzaktan eğitim yönteminin sizce olumlu veya olumsuz yönleri var mıdır? Varsa nelerdir? Yaşadığınız sorunlara örnek ve çözüm önerisi verebilir misiniz?

9. Uzaktan müzik dersinde, dersin kazanımlarına ulaşmasının yolunu geleneksel eğitime göre nasıl değerlendirirsiniz? Bunun dersinize katkısı var mıdır? Varsa nelerdir?

10. Uzaktan müzik dersinde belirli gün ve haftalarla ilgili konuları içeren dersleri işlemede nasıl bir yol izliyorsunuz?

11. Uzaktan müzik dersinde yaptığınız ders içi etkinlikleri geleneksel eğitimde yaptığınız ders içi etkinliklere kıyasla değerlendirir misiniz?

12. Uzaktan müzik dersinde ölçme ve değerlendirmede nasıl bir yol izliyorsunuz? Bu durumun olumlu ya da olumsuz yönlerini açıklayınız.

13. Uzaktan eğitim yöntemiyle müzik dersi işlerken kullandığınız bilişim ve teknoloji aygıtları nelerdir? Kullandığınız platformlar nelerdir? (Zoom vb.) Bu platformlarla ilgili kişisel düşünceleriniz nasıldır?

14. Uzaktan eğitim yöntemiyle işlenen müzik dersleri hakkında sizin eklemek istediğiniz farklı hususlar var mıdır?

5.2.2.İzinler

T.C.

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

ETİK KURUL DEĞERLENDİRME FORMU

Toplantı No:	364
Karar No:	364
Araştırmanın Yürütücüsü:	Onur TULGAY
Araştırmanın Başlığı:	Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Müzik Dersi Hakkındaki Görüşleri: Çankırı İli Örneği
Kurula Geldiği Tarih:	12.11.2020 14:01:08
Kurulda İncelendiği Tarih:	24.11.2020 11:41:56
Karar Tarihi:	11.1.2021 10:00:26
Kurul Görüşü:	Başvuru Kriterlere Uygun

SONUÇ:

Kabul. Araştırmanın/Projenin uygulanabilirliği konusunda bilimsel araştırmalar etiği açısından bir sakınca yoktur.

Başkan
Prof. Dr. Murat ARI

Üye
Prof. Dr. Ali YİĞİT

Üye
Doç. Dr. Ela CANBOLAT

Üye
Dr. Öğr. Üyesi Haydar KOÇ

Üye
Dr. Öğr. Üyesi İlknur GÖL

Üye
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim AKYOL

Üye
Avukat Mehmet ÇAKMAK

T.C.
ÇANKIRI VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-57270673-605.01-19482975 21/01/2021
Konu : Araştırma İzni (Onur TULGAY)

VALİLİK MAKAMINA

Çankırı Karatekin Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Sanat ve Tasarım Anabilim Dalı 198501010 numaralı öğrencisi Onur TULGAY'ın Dr. Öğr. Üyesi Demet AYDINLI GÜRLER danışmanlığında yürüttüğü "Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Müzik Dersi Hakkındaki Görüşleri: Çankırı İli Örneği" adlı tez çalışmasında kullanacağı veri toplama aracı müdürlüğümüz araştırma izinleri inceleme komisyonu tarafından incelenmiştir. Çalışmanın müdürlüğümüze bağlı tüm okullarda bulunan müzik öğretmenleri ile okul idarelerinin uygun gördüğü şekilde yapılması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Muammer ÖZTÜRK
İl Millî Eğitim Müdürü

EK:
1.Komisyon İnceleme Raporu
2.Görüşme Formu ve Ekleri

OLUR
Abdullah ASLANER
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Adres : Abdul Halik Renda Mah. Ankara Cad. 1. km. No:38 Merkez/ÇANKIRI
Telefon No : 0 (376) 213 15 36
E-Posta: arge18@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr
Belge Doğrulama Adresi : https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys
Bilgi için: Ar-Ge Birimi
Unvan : Öğretmen
İnternet Adresi: cankiriarge.meb.gov.tr Faks:3762131016
Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden f770-5546-3ec4-93d8-fd57 kodu ile teyit edilebilir.